

Those that walked out on that day cannot possibly be included in the Committee.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಏಕಪಕ್ಷೀಯವಾದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು.....

Mr. SPEAKER.—Not when I am on my legs. Order, Order, Order.

(The Leader of the Opposition was still standing and attempting to say something.)

Mr. SPEAKER.—I cannot possibly understand the Leader of the Opposition behaving like this. This is a most contumacious conduct when the Speaker is on his legs. He must resume his seat. No Member should go out. What is the use of the rule? He calls it fundamental right and that is what he did against the Governor!

The motion was adopted.

2.30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಈ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಏಕ ಪಕ್ಷೀಯವಾದ ಕಮಿಷಿಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದರ ವಿರುದ್ಧ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಸಭಾ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Mr. SPEAKER.—If the Members think that they can let loose what comes uppermost in their mind, they are mistaken.

(At this stage, all Members of the Opposition withdrew from the House.)

BUDGET—ESTIMATES FOR 1965-66—DEMANDS FOR GRANTS

DEMAND NO. 20. AGRICULTURE

Sri G. NARAYANA GOWDA (Minister for Agriculture).—Sir, on the recommendation of the Governor of Mysore, I beg to move :

That a sum not exceeding Rs. 4,86,08,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1966 in respect of 'Agriculture'.

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

That a sum not exceeding Rs. 4,86,08,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1966 in respect of 'Agriculture'.

Demands No. 21, 23, 25, 38, 39 and 51 are also before the House for consideration.

Sri M. MADHWARAJ (Udipi).—Sir, while supporting the Demands under Agriculture, I wish to confine myself to the subject of fisheries which has acquired a great significance against the background of rising population and the general shortage of food in the country. The Central Government has launched a crash programme for agriculture and a substantial amount has been released for fisheries also as this project will yield immediate and quick results.

Mysore State has received Rs. 62.33 lakhs under this crash programme which amount will be spent for the development of fisheries,—35 lakhs for the establishment of ice-plant, cold storage and freezing plants,—1½ lakhs for the intensification of mechanised fishing,—7 lakhs for roads. This amount has to be spent very quickly and the Hon'ble Members should bring to the attention of the Government that more money has to flow into this industry. I am happy that the Mysore State, realising the potential of this industry, has also submitted to the Government of India a Special Development Programme for the Fourth Plan costing as 6.62 crores. We have to convince the Central Government that whatever amount that has been released to this Department is immediately and quickly spent. I have my own apprehension whether this amount that has already been released would be spent in time and I appeal to the Department and also to the concerned Ministry to see that the allotted amount must be fully spent in the interest of this big industry of the State.

Sir, fisheries in Mysore is like a Giant asleep. Since the last few years, it has shown signs of waking up and when fully awake, promises to be the largest single industry in the State. The Mysore Coast, as Hon'ble Members are aware, has acquired 200 miles of very precious and very rich fisheries resources, and the potentiality of tapping all these resources are very much. I am very happy to know that the Fisheries Department since the last two or three years, has done considerable work and especially in intensification of mechanised fishing. In the year 1961, when we did not have even one boat, at present for the whole of South Kanara and North Kanara, 200 mechanised boats are functioning with a capacity to land 2,10,000 tons of fish, most of which are prawns which is a commercial fish which is exported abroad and which earns valuable foreign exchange for this country. It is proposed that within the end of Fourth Plan, 1,000 mechanised boats should be functioning in Mysore State. I wish that this target is reached within a short period of a year or so, because it has to be done in the interest of development fisheries.

Coming to processing and preservation, the Department has already put up 10 ice plants and five more quick freezing plants are being put up under the crash programmes. A big co-operative society of Mangalore is also putting up freezing plant costing 11 lakhs and one more freezing plant is coming up at Malpe for the processing of fish. Freezing plant plays a vital role in this industry because the fish frozen here are directly exported to USA and other foreign countries, and as I said earlier it will be earning more foreign exchange for the country.

One fish-canning factory is meeting 100 per cent requirements of the defence force of the Government of India. The total exports of fish alone in our country has been of the order of 6 crores of rupees per year and the target to be reached before the end of the Third Plan is 12 crores. But out of these six crores, the contribution of Mysore State is not more than 50 lakhs. I think it is Kerala State which contributes about 5 crores out of six crores exports, made in this field.

I would like to bring to the attention of the Hon'ble Members that there was news in the press that hundreds and thousands of tons of sardine fish have been wasted and is being wasted along the South Kanara coast this year. I admit that it is a fact. This is a valuable fish and it has now been sold as manure. Thereby its value has been reduced to 20 per cent. The fish manure has been sold and is being sold at Rs. 200/- per ton; whereas the same fish which could be utilised as human food will bring a lot of money. Apart from that if it is even converted as fish meal, which Industry has a very big scope in the country and there is great demand for this from foreign countries. The price ranges from 1,000 to 1,200 per ton. Hence, I personally think that it is a national waste to convert fish as manure. It could be utilised in a more valuable manner. All of us know that we have in our country more than 22 crores of cattle wealth which is half the human population of our country and in addition to feeding the people of the country, we have also to feed the cattle.

I have seen in foreign countries that the fodder for cattle is cent per cent by fish meal. That is why there is a great demand for fish meal from abroad. Sardine fish has to be processed and preserved as fish meal. I have to mention here that it is not only used as cattle food, but it is also used as human food, as they prepare cakes, bread and other things. This industry has to be established because, it will not only earn foreign exchange, but it will help our Animal Husbandry Department, which has been striving to come up to the standard. It will also give plenty of food to the cattle and human beings.

I wish to make one suggestion. In Mysore State, fish must be made popular and it must be provided to every city and every village. The Nutrition Advisory Committee has suggested that the balance diet for Indian population is three ozs. Of protein, out of which two ozs can be fish protein. Taking into account that half the population of this State eat fish, the annual requirement of our State will be five hundred thousand tons of fish. The entire production of fish in Mysore State is a little over one hundred thousand tons and there is scope to develop this industry five-fold in order to make all the people or at least half the people of the State to eat fish and to choose a good substitute for protein requirement of the people. In the present state of our food situation, it is imperative and necessary that we must change our food habits. I, therefore, suggest on the floor of the House that fish can be made and it should be made as one of the substitutes of our daily food requirements.

(SRI M. MADHWARAJ)

The development of fisheries simultaneously stimulates the growth of many many ancillary industries and allied industries like the Boat Buildings, Manufacture and service of marine diesel engines, Ice plant and refrigeration industry, Fish meal industry, Fish oil industry, Fish canning industry, transport industry, etc., and finally commercial fishing. But we have found out that capital is very shy in flowing into this trade for three reasons. One is lack of adequate data about the economics of this industry. Secondly the hunting element or the very high risk element that is associated with this industry due to very high fluctuation in prices here and abroad. Thirdly, but not the least is the social and religious stigma attached to this particular trade. Hence, Government must come forward to encourage these industries in Mysore State. Government must also undertake in the public sector some of these industries, to tap resources of the fish industry to the fullest extent for three reasons. One is to increase labour possibilities. The second is to earn foreign exchange for the country and thirdly to augment the food resources not only for the people, but also for the cattle. At present, it is estimated that the total investment in this industry in Mysore State is only 2.5 crores of rupees. I humbly submit that this could be increased ten or even hundred fold.

Coming to Co-operation, the Co-operative movement amongst fishermen must be strengthened further. There are 88 co-operative societies. When our Hon'ble Minister for Fisheries toured our fishing villages last month, several representations were given to him. In that, nothing was mentioned about the ice plants or fishery schools or some other things. But most of them were regarding the non-availability of foodgrains especially along the coastal region. Our Hon'ble Minister for Revenue, who is also the Food Minister, was a Deputy Minister in the Centre for Fisheries. He knows the plight of fishermen who are huddled together on the coast. Speaking of my own village malpe, it is half a square mile in area and there are 12,000 people living there. Fishermen are not agriculturists. It is very difficult for them to find foodgrains at this time of scarcity. Our Hon'ble Minister has been pleased to assure the fishermen that the available foodgrains will be supplied to fishermen through fishermen co-operative societies at the Government controlled rates. Taking this opportunity, I request the Minister for Fisheries and the Minister for Food to take up this immediately and to supply to the fishermen foodgrains and other requisites at controlled prices. I am also happy to state that all these co-operative societies are running very well. This Government has given fishermen ten lakhs Rupees during the fish famine. I am happy to state that the entire loan has been paid back, and that Government is giving them loan for mechanised boats, which is also paid back regularly and without default. I hope and feel that there is vast scope to improve and strengthen these co-operative societies in the Fisheries Sector. I think

there is a move that this department be taken back to the Co-operative Department. I am against this and suggest that it must be retained within the fold of Fisheries.

The most important thing is the socio-economic condition of the fishermen. Smt. Vasanthalatha Mirjankar referred to it and brought to the attention of the House that a survey of the socio-economic condition of the fishermen must be made and the Minister has agreed. It must be done immediately. Fishermen are huddled together like cattle in tiny, dilapidated huts with coconut leaves on the top and sand as their floor and they are exposed to the fury of monsoons, tidal waves of the sea and stormy weather. They are very much lacking in sanitation, health care and drinking water and schools. I have seen so many schemes for rehabilitation of fishermen. But I am sorry to say that nothing has been done in this respect. The basic problem is that there is not serious thought given by this Government for these basic problems. Hundreds of fishermen have been dislocated in Mangalore Harbour. They have not been rehabilitated. I have just received a telegram saying that the fishermen are being evicted from their homes and that they and their families have to go into the streets and they have requested for the extension of time for eviction. I wish to know where they are supposed to go? Should they go back into the sea with all their fishing nets, their families and their children? I think the Hon'ble Chief Minister will look into this matter sympathetically. I request that some extension of time may given to be these poor people.

I suggest to the Government to have fishermen colonies as far as possible. In each fishing village, there should at least be small tiled houses and a primary school, and a drinking water well. I am happy that in the field of education, the department is running about 13 high schools and 37 primary schools. Every fishing village must have a primary school and two or three fishing villages must have a high school.

One appeal, I wish to make to the Minister for Fisheries. The Government have discontinued the subsidy on salt and other fishing requisites, which even the predecessor Government, the British Government used to give to the fishermen people. After all, the loss to the exchequer is only alakh of rupees. But this benefit goes direct to the fishermen, to each and every individual consisting of one lakh of population. I request the Minister to implement this immediately. Though this is small, whatever Government does, fishermen will have some satisfaction and happiness that the Government is serious in taking care to improve their plight and baneful condition.

Now, about the fishing harbours. It is also in the Budget, I have seen, for the last three years. Lot of money has been kept for this. But, I have not seen even one port taken up for the development of fishing harbour. There are 21 minor ports along North Kanara and South Kanara districts. But, nothing has been done in this important matter, which is not only for the development of fishery but also for the development of marine trade. These ports must give facility and must have a jetty to facilitate berthing of boats for repair and also

(SRI M. MADHWARAJ)

for landing, handling and distribution of fish. I have been hearing and also the Minister also has made a statement that Malpe harbour will be taken under Yugoslavia Aid. I would like the Hon. Minister to inform this house as to how far this has progressed. I would suggest that the Fisheries Department must buy a dredger of their own to dig the sand that accumulates where the river meets the sea, not only to allow the fishery boats but also other country boats to facilitate the transport of fish, tiles and timber. I suggest that the beautiful harbours at Karwar, Bhatkal, Kundapur and Malpe which the Government of Mysore is fortunately having, must be developed to the fullest extent for the purpose of fishing harbours.

Our State is very fortunate to have many foreign aids from Japan, Norway, FAO, WHO and UNICIF. Taking advantage of Indo-Norwegian Project, it is possible to develop Karwar as an ideal fishing harbour. The marine Fish processing centre which has been started at Mangalore has been giving successful result and 30 trainees have passed out and 30 trainees are passing out this year. I understand that this Government is contemplating collaboration with Japan for Tuna fishery. Our coast off Laccadive Islands and the Arabian sea is full of this Tuna fish which is a very valuable fish. I had been to Tokio fish market and I hope the Hon. Minister for Fisheries also has gone there and seen Tokio Fish Market. This is the biggest fish market in the world. They handle 2000 tons of fish daily. I was surprised to see that most of the Tuna fish are brought from Indian ocean off and the Lacadive islands. They take this fish all the way of 3000 to 4000 miles and they process and export it probably to our own country. Something has to be done by this Government to tap all this rich fishery resource we are having within the folds of this State. As I said earlier, Japan is the worlds biggest fishing centre. After the Second World War 20 per cent of their food requirements were being imported from outside. But, today, they are exporting. They are catching 5 million tons of fish in a year which contributes to 17 per cent of the world fisheries and Vying close to Japan is China. The other countries to follow are Russia, U. S. A., Norway, U. K., and Canada- It is indeed a happy augury to India that it has just recently been taken as one of the ten countries in the world which produces more than one million tons of fish. Mysore State, as I have been saying always, has 200 miles of rich coast with 10,000 sq. miles of fishable area. This has attracted the attention and has focussed the attention of the world that there is tremendous development scope for the fishing in Mysore State. I wish to state that countries like U. S. A., U. K., Japan, Norway, Hungery, Yugoslavia, Sweden, Denmark and Zechoslovakia are willing to invest any amount of capital in this trade. only an earnest attempt is to be made in the right direction. It is not possible for private people to enter into this collaboration. It is for the Government to make some attempt to make this suggestion successful. In addition to marine

fisheries, we have extensive backwaters, large number of rivers, reservoirs, countless tanks and ponds which find a rich potential for Inland fisheries. The development of Inland fisheries has not yet passed the infant stage in Mysore State. This is to be intensified further. A few fish that is grown in the reservoirs is not enough for the success of the demonstration schemes. It must reach the common man in sufficient quantities and in all times of the year.

Any development of fishery must begin with the social and economic development of the proverbially poor 'sons of the sea'. I take this opportunity to suggest humbly to Government "to go back to the sea" for food. I thank all the Members for hearing me patiently and I thank the Hon. Speaker for giving me an opportunity.

Mr. SPEAKER.—I do not put any time limit to Hon' Members' speech because I find the House is thin. If I find it necessary, I impose time later on. I have received no names from any person. But, I will not shut out because names are not given. Now, Sri A. S. Patil may speak.

[Mr. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

†ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್ (ನರಗುಂದ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವ್ಯವಸಾಯ, ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸಹಕಾರ ಬೇಡಿಕೆಯಿಂದ ಪುರು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಸಹಕಾರ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಅವರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಸಂಘಟನೆಯಾದಷ್ಟು ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಎಂದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್, ರಾಜ್ಯದ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟೀಜ್ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗಿರುವ ಇವು ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆ ನಡೆದದ್ದು ನಮಗೆ ಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಂತಾಗಿದೆ.

3-00 P.M.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಕೇಂದ್ರ ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಯಾದಾಗ್ಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತು. ಈಗ ಆ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದು ರೈತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣದ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಂತರ ಅಲ್ಲಿಂದ ಸೇವಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ವಿತರಣೆಯಾಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಇದರೊಳಗೆ ಮೂರು ತರಹ ಸಾಲಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಆರಾಧನಾ ಸಾಲ, ಇನ್ನೊಂದು ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ಸಾಲ, ಮತ್ತೊಂದು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲ. ಆರಾಧನಾ ಸಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಸಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ಕೆಲವು ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸೆಂಟ್ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರಿಕವರಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ತರಹ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ, ರೈತರು ಸಾಲ ವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮತ್ತೆ ಅವರು ಈ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾಗುತ್ತಾರೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಬರಗಾಲ ದುಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ತೊಂದರೆಗಳಿಗೀಡಾಗಿರುವವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವರು ಅದನ್ನು ಕೊಡದೇ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಆರಾಧನಾ ಸಾಲದ ವಿತರಣೆ ಅಷ್ಟು ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಪಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಆಹಾರೋತ್ಪನ್ನ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲರತಕ್ಕವರು ಎಲ್ಲರೂ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲ ಸರಿಯಾಗಿ ಮುಟ್ಟಬೇಕು. ಅವರು ಒಕ್ಕಲಿತವನ್ನು ಸಾಗಿಸಬೇಕು. ಬೀಜ, ಗೊಬ್ಬರ, ಎರ್ರಾ ಔಷಧಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಆಹಾರೋತ್ಪಾದನೆಯಾಗಬೇಕು, ಅರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ಇದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಭರದಿಂದ ಸಾಗಬೇಕು,

(ಶ್ರೀ ಎ.ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್)

ರೈತನ ಆರ್ಥಿಕಮಟ್ಟ ಏನಿದೆ ಅದು ನಿಜವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಬೇಕು, ಈಗಿನ ಅವರ ಆರ್ಥಿಕಕಷ್ಟ ನಿವಾರಣೆ ಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಕೂಗು ಇದೆ. ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ ನೋಡಿದರೆ 1904ನೇ ಇಸವಿ ಯಿಂದಾಚೆಗೆ ಅನಂತರ 20 ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗೂರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಹುಕಾರರ ಹತ್ತಿರ ಬಡ್ಡಿ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಆಗಿದೆ. ಅದು ಈಗಲೂ ಇದ್ದರೂ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿದೆ. ಆದರೂ ಎಷ್ಟೋ ಈಗ ನಿಂತುಹೋಗಿವೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ನದಸ್ಯರಾಗಿರುವವರು ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿ ಗಳಲ್ಲಿ ನುಮಾರು ಶೇಕಡ 85 ಅಥವಾ 90ರಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ. ನುಮಾರು ಶೇಕಡ 60 ಅಥವಾ 70ರಷ್ಟು ಜನರು ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಸಾಹುಕಾರರ ಹತ್ತಿರ ಸಾಲ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಶೇಕಡ 80 ರಷ್ಟು ಜನರು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಸಂಘಗಳಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳಿಂದ ಒಕ್ಕಲುತನ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ತರಹ ದರ್ಮಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ನಿವಾರಣೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗದೇ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಲ ಅವರಿಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಕರ್ತವ್ಯ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವೂ ಆಗಿದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಬದಿ ರೈತನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಸಾಲ ಸುಲಭ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಿಕ್ಕಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶ. ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಾಧಿಸುವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈಗ ಏನು ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ಸಾಲದ ವಿಷಯ. ಇದನ್ನು ನಿರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕೊಡುವುದು 3 ವರ್ಷ ಮತ್ತು 5 ವರ್ಷದ ಅಧಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರಿಗೆ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕು ಮತ್ತು ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಸಾಲದ ರೂಪವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆ ಸರ್ಕಾರಣ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸಹಾಯ ಆಗುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಅದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಸಾಲದ ಮೊಬಲಗು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ರೈತರಿಗೆ ಈ ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ಸಾಲ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಗೇಜ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು 165-170 ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರೆ, ಮುಂಬೈ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಅನೇಕ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೈಮರಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಗೇಜ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿದ್ದಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಅವು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಗೇಜ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಸಿಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಡಿಬೆಂಚರ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರು ಸಾಲವನ್ನು ಫ್ಲೋಟ್ ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಬಂದಂಥ ಸಾಲ, ಫೇರ್‌ಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಕೊಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆ ಮೊಬಲಗಿನಿಂದಲೇ ಸಾಲಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಡಿಬೆಂಚರ್‌ನ್ನು ಫ್ಲೋಟ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಸರ್ವೆಸ್ಟ್ರಿಬರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಇನ್‌ಷೂರೆನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರು ಶೇಕಡ 30ರಷ್ಟು, ಮತ್ತು 20ರಷ್ಟು ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು, ಇನ್ನುಳಿದ ಶೇಕಡ 50ರಷ್ಟನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಇತರೇ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಅವರು ಕೂಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಕೂಡಿಸುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಒಮ್ಮತವಾಗುತ್ತದೆ. ಡಿಬೆಂಚರ್ ಫ್ಲೋಟ್ ಮಾಡಿದಾಗ 4 ರಿಂದ 5 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಕನರಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಇತರೇ ಫೆಡರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಹಿಂದೆ ಹಾಗೆ ಅದನ್ನು ಕೂಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಇನ್ನೂ ಡಿಫಿನಿಟ್ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ವಾಗಲಿ, ಇತರೇ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಲಿ, ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರೇ ಆಗಲೀ ಡಿಫಿನಿಟ್ ಏನು ಬರುತ್ತದೋ ಇದನ್ನು ಸರ್ವೆಸ್ಟ್ರಿಬರ್ಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇದೆ. ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಗೇಜ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಡಿಬೆಂಚರ್ ಫ್ಲೋಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಅದಿನ್ನೂ ಸುಗಮ ಕಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಆಗದೆ ಆ ರೀತಿ ಉಳಿಯುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರಬಹುದು ಆ ತರಹ ನನ್ನವೇಳೆ ಒದಗ ಬಹುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ನನಗಿನ್ನಿತುತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಗೇಜ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನಗಳ ಸಾಲದ ಬೇಡಿಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಂಡ್

ಮಾರ್ಷಗೇಜ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ ಸಾಲದ ವಿತರಣೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಹಿಂದೆ 2-3 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಇದ್ದದ್ದು ಈ ವರ್ಷ ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು 4 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದೆ. ಡಿಬೆಂಚರುಗಳಿಂದ ಸಾಲದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಇದಕ್ಕೆ ಶೇಕಡ 4ರಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಇದಕ್ಕೆ ಎಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅಮೆಲೆ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಗ್ಯಾರಂಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಆ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಈ ರೀತಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗ್ಯಾರಂಟಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ 3-4 ತಿಂಗಳು ವಿಳಂಬವಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಇದರ ದೆಶೆಯಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು 3 ವರ್ಷದ ಗ್ಯಾರಂಟಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಆರಾಧನಾ ಸಾಲವಾಗಲಿ ಮಧ್ಯಮಾವಧಿಯ ಸಾಲವಾಗಲಿ, ಧೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಸಾಲವಾಗಲಿ ಸಾಲದ ವಿತರಣೆ ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆದು ರೈತರಿಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ 3 ವರ್ಷದ ಗ್ಯಾರಂಟಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟರೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತರಿಗೂ ಯೋಗ್ಯ ವೇಳೆಗೆ ಸಾಲ ದೊರಕಿ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ಕೂರ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಹಕಾರಿ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಅವಶ್ಯ ಇದೆ. ಅನೇಕ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಒಂದು ಮಾರಾಟದ ಪದ್ಧತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ರೈತರು ಎಷ್ಟೋ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ರೈತರು ತಾವು ಬೆಳೆದಂತಹ ಮಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸರ್‌ಪ್ಲಸ್ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ವಿರಳ ಇದೆ. ರೈತರು ಬೆಳೆದಂತಹ ಧಾನ್ಯ ಮಾಲು ಎಲ್ಲಿ ಮಾಯವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ ಸ್ವಲ್ಪ ರೈತರು ಒಂದು ತಾತ್ಕಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲು ಎಷ್ಟು ಜನರು ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೋ ಈಗಲೂ ಅಷ್ಟೇ ಜನರು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆಲ್ಲರೇ ಕೆಲವು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಇನ್‌ಸೆಕ್ಟಿಸೈಡ್ಸ್ ಇವುಗಳ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದು ನಮಗೆ ಯಾವುದೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ರೈತ ತಾನು ಬೆಳೆದಂತಹ ಮಾಲಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹಾಕಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಧಾರಣೆ ಬರುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕು. ರೈತ ತಾನು ಬೆಳೆದಂತಹ ಮಾಲನ್ನು ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಾಗ ಅದು ಲೇಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಮಾರಾಟವಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಧಾರಣೆ ದೊರೆಯುವಂತಾದರೆ ರೈತನಿಗೆ ಒಂದು ತರಹ ಉತ್ತೇಜನ ದೊರೆತಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಾರಾಟಗಾರರ ಸಂಘ ಎಂದು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ಲಾಕ್ಯುಯೇಷನ್ ಫಂಡ್ ಎಂದು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರೈತರು ಆ ಸಂಘಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕಂತ ಮಾಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾರಾಟಗಾರರ ಫೆಡರೇಷನ್ ಎಂದು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ರೈತರು ತರತಕ್ಕಂಥ ಮಾಲಿಗೆ ಸಾಲದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಧಾರಣೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾರಾಟಗಾರರ ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ರೈತರು ಆಲ್ಲಿಗೆ ತರತಕ್ಕಂತ ಮಾಲಿಗೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಧಾರಣೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಾದರೆ ರೈತರಿಗೂ ಒಂದು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ದಳಗಳಿಗೂ ಪೈಪೋಟಿಯೂ ಸಹ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತರು ತಾವು ಬೆಳೆದಂತಹ ಮಾಲನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ಮಾರಾಟ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾರಾಟ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಫಾಯಿಡೆ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಶವನ್ನು ಆ ಸಂಘಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಅಂಶವನ್ನು ಆ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಕೊಡುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂಥಾ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹತ್ತಿ, ಗೋಧಿ ಶೇಂಗಾ ಇವುಗಳನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಎ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೂ ಸಹ ಒಂದು ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದಂತಹ ಒಂದು ಆಕರ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಕ್ಕಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಕ್ರೋಸ್ಸರವಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯ ಬೈರಾ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ಮಾರಾಟ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ರೈತರು ಆ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ತರತಕ್ಕಂಥ ಮಾಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಪತ್ತು ಮಾರಾಟ ಜೊಡಣೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ಪತ್ತು ಮಾರಾಟ ಜೊಡಣೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ರೈತ ಬೆಳೆಯುವಂತಹ ಮಾಲಿನಲ್ಲಿ 100ಕ್ಕೆ 10 ರಷ್ಟು ಸಹ ಮಾರಾಟ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಕೇಂದ್ರದ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಪತ್ತು ಜೋಡಣೆ ಮಾರಾಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೋಸ್ಕರ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಎನಿಯೋಗ ಈ ದೆಶೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನಡೆಯದೆ ಅದರ ಎನಿಯೋಗ ದಳ್ಳಾಳಿರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ರೈತ ಬೆಳೆದಂತಹ ಮಾಲಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಧಾರಣೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ದೆಶೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಸೆಸಿಂಗ್ ಯೂನಿಟ್ಸ್ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 3 ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 48 ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 3—4 ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈಗ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದಕದಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರೋಸೆಸಿಂಗ್ ಯೂನಿಟ್ಸ್ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳವರಿಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ತೊಂದರೆಗಳು ಏನು ಬರುತ್ತವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ ಪ್ರೋಸೆಸಿಂಗ್ ಯೂನಿಟ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 42 ಅಕ್ಕಿ ಗಿರಣಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ಏನು ಬಂದಿದೆ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯ ಇದೆ. ಇದರ ದೆಶೆಯಿಂದ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಗಿರಣಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಿಷನರಿ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ತರಹ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಈಗ ಒಂದು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಮಹತ್ವದ್ದು. ಮೊನ್ನೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬ್ಯಾಂಕ್ ರೇಟನ್ನು ಬಡಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ—ಒಂದು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; 5 ಇದ್ದದ್ದನ್ನು 6 ಮಾಡಿದರು. ಇದರಿಂದ ಒಕ್ಕಲುತನದವರು ಸಾಲ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಧಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆಗೆ ಟಿಡ್ಲಿ ದರ 5 ಇದ್ದುದು 6 ಆಯಿತು. ಹೆಳ್ಳಿಯ ರೈತನಿಗೆ ಬಡ್ಡಿ ದರ ಅದರಿಂದ 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಆಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ; ಅದು ತೇಕಡೆ 11ರವರೆಗೂ ಹೋಗಬಹುದು ಎರ್ರೆಲ್ಲಿ 9 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇಷ್ಟೂ, ಅದು ಈಗ 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ವರೆಗೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಕೆಲವು ಸಹಸಿಡಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಬ್ಯಾಂಕ್ ರೇಟನ್ನು ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಬಡಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಒಂದು ಪರ್ಸೆಂಟನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬಾರದು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ, ಹೆಳ್ಳಿಯ ರೈತರಿಗೆ, ಅರಾವಳಿ, ಮಧ್ಯಮಾವಳಿ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾವಳಿ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ, ಬಡ್ಡಿ ದರ ಬಹಳವಾಗುತ್ತದೆ; ಇಷ್ಟು ವಿಪರೀತ ಬಡ್ಡಿ ದರದಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುವುದೆಂದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಗಬೇಕು. ಅದು 5 ಪರ್ಸೆಂಟ್ 6 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದ್ದಾಗಲೇ ಭಾರಿ ಅನ್ನಿಸುತ್ತತ್ತು, ಅಂತಹುದರಲ್ಲಿ 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಹಣಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿಯಾದರೆ, ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಗವರ್ನ್

ಮೆಂಟಿನಿಂದ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಠಿಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಖರ್ಚಿನ ಬಾಬು ಅದಾವೆ, ಕೂಲಿ ಕೊಡುವುದು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿದೆ, ದನ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಯಂತ್ರ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಡ್ಡಿ ದರದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಗಾ ವಹಿಸಬೇಕು, 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಡುವುದೆಂದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಸಬ್‌ಸಿಡಿಯಿಂದಲೂ, ಬೇರೆ ಯಾವ ತರಹದಿಂದಲೂ ಸಾಲ ನಿಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಈಗಾಗಲೇ 9-10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದೆ ಅನ್ನಬಹುದು; ರ್ಯಾಂಡ್ ಮಾರ್ಚ್ ಗೇಜ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಬಡ್ಡಿ ದರವನ್ನು ಈ ಹೊಸ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲಕ್ಕೆ 9 ಪರ್ಸೆಂಟಿನಷ್ಟು ಕೂಡ ಹಾಕುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ ? ಸಾಲ ಕೊಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ಕಷ್ಟವಿದೆ; ಅವರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ದರವಿಲ್ಲದವಾದರೆ, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಖರ್ಚು ಮತ್ತಿತರ ಖರ್ಚಿಗೆ ಸಾಕಾಗದಂತಾಗಿ ಆದಳತಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಬಡ್ಡಿ ದರದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸಹಕಾರ ಸಂಘದೊಳಗೆ ನಾವು ಈ 2-3 ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಬಹಳ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಹಿತ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ನಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರ ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಕಷ್ಟು ರಾಧವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ; ಹೊಲದ ವರ್ಷ 15 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ರಾಧ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರಾಧವನ್ನು ಹೇಗೆ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು ? ಅದನ್ನು ರೈತರ ಒಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆ ಹೊರತು, ವರ್ಷವರ್ಷ 15 ಲಕ್ಷ ಇರುವುದನ್ನು, 2 ಕೋಟಿ ರಾಧ ಮಾಡಿದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚು ರಾಧ ಬರುವುದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಯಾವ ತರಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರದವರು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯ ಬೇಕು. ದೇಶದಲ್ಲ ಸಾಲದ ವಿತರಣೆ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದರೆ ಸಾಲದು, ಅದರಂತೆ ಫಾಯಿದೆ ವಿತರಣೆಯೂ ಇರಬೇಕು. ಯಾರಿಂದ ಫಾಯಿದೆ ಇರುತ್ತದೋ, ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ದಿಶೆಯಿಂದ, ಅದು ಅವರಿಗೇ ಫುನಃ ಫುನಃ ಉಪಯೋಗವಾಗಬೇಕು; ಅದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ.

ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ, ಈಗ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿದ, ಹೆಚ್ಚು ತರಪೇತಿ ಹೊಂದಿದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 5 ಸಹಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ; 80ರಂತೆ ಕೆಲವು ಲೋಕಲ್ ಭಾಗಗಳಿಂದ, ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಶನ್‌ಗಳಿಂದ ನೌಕರರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತರಪೇತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಇಂಟರ್‌ಮೀಡಿಯಟ್ ಕಾಲೇಜ್ ಸೆಂಟರ್ ಅಂತ ಮಾಡಿ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಆಗಿದ್ದವರೂ ಸಹ ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ, ಅದರ ರಾಧ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೀಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿದವರನ್ನು ತರಪೇತಿ ಪಡೆದವರನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಅನುಭವ ಹೊಂದಿದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ದೊಡ್ಡ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಇಡುವುದು, ಜಮಾ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದಂಥ ಲೆಕ್ಕ ಇಡುವುದು, ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತರಪೇತಿ ಹೊಂದದೆ, ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಆತ್ಮವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಮನಗಂಡು, ತರಪೇತಿ ಹೊಂದಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದುಂಟು. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಡಿಪ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಈ ತರಹ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಾವು ತೆರೆಯುವುದು ಅವಶ್ಯಕ, ಏಕೆಂದರೆ ಈಗ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ 4-5 ಡಿಪ್ಲೆಗೆ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ಣಾಟಕದೊಳಗೆ ಬಂದಿದೆ; ಮೈಸೂರಿನೊಳಗೆ ಎಲ್ಲಾ 7 ಡಿಪ್ಲೆ ಕೂಡಿ ಬಂದಿದೆ. ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಒಂದು ಇದೆ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಒಂದು ಬೇಕು; ಇನ್ನೂ 3-4 ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೆರೆಯುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಮಾತೆಂದರೆ, ನಾವು ಸಹಕಾರದೊಳಗೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಏನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಅದು ಹೆಚ್ಚು ಫಲಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೂ ರೈತರನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯನ್ನು ಸುಗಮವಾಗಿ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರದೊಳಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ಅದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಲ ಎಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮುಂದೆ ಒಕ್ಕಲುತನದ ಬಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ; ಅಂದರೆ ವ್ಯವ ಸಾಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬೀಜದ ರಿಸರ್ಚ್‌ಗಾಗಿ ನೀಡ್ ಫಾರ್ಮ್‌ಗಳು ನೀವೆ, ಅವುಗಳಿಂದ ಬೀಜದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಸಾಕಷ್ಟು ಬೀಜ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. 70-72 ನೀಡ್ ಫಾರ್ಮ್‌ಗಳಿದ್ದರೂ, ಸಾಕಷ್ಟು ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ; ಬೀಜ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಸಿಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಬೀಜದ ಕೇಂದ್ರ

(ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅವು ಸಾಕಷ್ಟು ವಯಬರ್ ಯೂನಿಟ್ ಅಲ್ಲ, 15-20 ಎಕರೆಗೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳಿವೆ. ಅವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಬಡಾಯಿತ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಬೀಜದ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಧೀನರುಗಳಿಗೆ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ; ಯಾರೋ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ರೈನಿನ್‌ಬ್ಲಡ್‌ವರನ್ನು ಹಾಕುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಉಂಟು. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಈ ಒಕ್ಕಲಾತನದ ಖಾತೆಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ತರಬೇತಿ ಉಂಟು. ಅವರು ತಮಗೆ ಸೀನಿ ಯಾರಿಟಿ ಸಿಕ್ಕುವೆಂದು ಸಂಕಟ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರು ಸೀಡ್ ಫಾರ್ಮ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ರಿಸರ್ಚ್ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲಾತನ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿವರ್ಯರ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ.

ನಮ್ಮ ಭಾಗದೊಳಗೆ ಗೋಧಿ ಮತ್ತು ಹತ್ತಿ—ಇವುಗಳ ಬೀಜ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಾಳಾಗಿ, ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ, ಅದರ ಕಡೆ ಏನೂ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾದಾಗಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯಾರಿಗೆ, ನಮ್ಮ ಒಕ್ಕಲಾತನ ಖಾತೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮುಂಬೈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಈ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಗೋಧಿ ಮತ್ತು ಹತ್ತಿ ಬೀಜಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ದಿಶೆಯಿಂದ ಎಪಾರ್ಲ್ ಮಾಡುವ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಿಳಿಯುವ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಗೋಧಿ ಬೀಜದ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಮೊದಲು ಮಹಾಬಳ್ಳೇಶ್ವರದಿಂದ ಸೀಡ್‌ಲಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಅದರ ವ್ಯಾವಸ್ಥೆಯ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎಷ್ಟು ಸಲಕೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ಒಕ್ಕಲಾತನದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಎಪಾರ್ಲ್ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದರೂ ಇಲ್ಲಿನ ಜನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದು, ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಟ್ಟು ಹೋದರೆ ಹೋಗಲಿ ಎಂದು ನುಮ್ಮನೆ ಇರುತ್ತಾರೆ.

3-30 P. M.

ಈಗ ಅವುಗಳ ಬೀಜ ಎನ್ನುವುದು ಬಂದದೆ ಎಂದು ಮತ್ತು ಅದರಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮಾಡುವಾಗ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೂ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಜನಕ್ಕೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ರಸ್ತ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಬೆಳೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಇದನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಲು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಎಪಾರ್ಲ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹೊಲನ್ನು ನೀತಿಯಿಂದಾಗಿ ವಕ್ಕಲಾತನ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಮಳೆ ಯಾಯಿತು, ಬೆಳೆಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಯಿತು, ಹವೆಯೂ ಸರಿಯಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಈ ರೋಗದಿಂದ ಬೆಳೆಗಳು ಹಾಳಾಗಿ ಎಲ್ಲ ವಕ್ಕಲಾತನದ ಉದ್ಯಮವೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶಮಾಡಲು ಇಲ್ಲಿರುವ ವಕ್ಕಲಾತನದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮ್ಮನೆ ಕೌಳಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು, ವಕ್ಕಲಾತನದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೀಜದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅವರೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಎಲ್ಲ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇನ್ನು ಹತ್ತಿ ಬೀಜದ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಜಯಧರ ಹತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹತ್ತಿ ಎಂದು ಎರಡು ತರಹದ ಬೀಜಗಳಿವೆ. ಇದನ್ನು ತರಿಸಿ ಜನರು ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಜಯಧರ ಹತ್ತಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇರುವ ಹವಾ ಗುಣದಿಂದಾಗಿ ಫಸಲು ಬಾರದೆ ಒಣಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾದ ಹತ್ತಿ ಬೀಜವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಇಲ್ಲಿರುವ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳು ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆ ಕೊಡದೇ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹತ್ತಿ ಬೀಜವೂ ಕೂಡ ನಾಶವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಳೆಯೂ ಬಾರದೆ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ವಕ್ಕಲಾತನದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯಾವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬ್ಯಾಕು ಕಾಟನ್ ಸಾಯಿಲ್ ನಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹತ್ತಿ ಬೀಜವನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿದುದರಿಂದಾಗಿ ಅದು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಎಪಾರ್ಲ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಇದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೂ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಫೋರಣಿಯೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾದಂತೆ ತಿಳಿಯಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜನತೆಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಒಂದು

ಮನೋಭಾವ ತಮಗೆ ನೀನಿಯಾರಿಟಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು. ಮೇಲಿನ ಕರ್ಣಾಟಕದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ಒಕ್ಕಲಿತನದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರು ರೈತನೊಬ್ಬನೊಬ್ಬನ ಪದವಿ ಪಡೆದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು ನಾಪು ಗ್ರಾಜುಯೇಟುಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವಂತಹ ಮನೋಭಾವವೇ ಮೂಡಿ ಅವರುಗಳು ಯಾರೂ ಏನೋ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆಪ್ತು ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಅದಷ್ಟು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ನೂತನ. ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದೆ. ಹೈ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಈಚೆಗೆ ಕೆಲವರು ಹೋಗಿರುವುದೂ ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಒಂದು ಕಮಿಷಿಯನ್ನಾದರೂ ನೇಮಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಒಂದು ನೂತನ ವಕ್ಯಲಿತನದ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟು ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟು. ಇದರಿಂದಲೇ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅರ್ಥದಷ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ ಬರುವುದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನೂಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸಭೆ ಕಮಿಟಿ ಎಂದು ಮಾಡುವುದು ಸರಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಅದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಈ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ದೇಶದ ಎಕಾನಮಿ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಿನಾದಿ ಈ ವಕ್ಯಲಿತನ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಈಗಲೂ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸಭೆ-ಕಮಿಟಿ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸಮಿತಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೋ ಅದು ಜನಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ (ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾನುಗಾರಿಕೆ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಮಾಡುತ್ತೇವೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅವನೇನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಐದು ಜನರಿಂದ ಕೂಡಿದ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಕನ್‌ಸಲ್ಟೇಷನ್ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ವಕ್ಯಲಿತನದ ತಜ್ಞರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಕನ್‌ಸಲ್ಟೇಷನ್ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಈಕ್ವೈಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ರೋಪಗಳಾಗಿವೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಎಫಿಸರಾಗಿದ್ದವರನ್ನು 50 ಸಾವಿರ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಲಿಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕೆಳಗೆ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿ ಇಂತಹ ತೊಂದರೆಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೂ; ಅನಂತರ ಅದು ಸರಿಯಾಯಿತು ಎಂದು ನನಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾದ ಜಾಗಗಳು ಸಲ್ಲಬೇಕೋ ಅದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ಬಾತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇಕೆ ಇಷ್ಟು ಬೇಜವಾಬುದಾರಿಯಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ವಕ್ಯಲಿತನ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ? ಇಲ್ಲಿರುವ ಪ್ಲಾನುಗಳಂತೆ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇರುತ್ತಾರೋ ಅದರಿಂದ ಮಾಡದೆ ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳೂ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುವುದು ವಕ್ಯಲಿತನದ ಇಲಾಖೆಗಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಕನ್‌ಸಲ್ಟೇಷನ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಅವರಿಂದ ಬರುವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಗೋಧಿಬೀಜ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹತ್ತಿ ಬೀಜ ಮತ್ತು ಇತರ ಬೀಜಗಳು ಯಾವುದು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾದಂತೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಟಾನ್‌ಸರ್ಡ್‌ಸ್ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು. ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಯೂಟೈಲೈಸ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಬರ್ಡೊ ಆಗಿಲ್ಲ, ಹೀಗಾದರೆ ವಕ್ಯಲಿತನದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ರೀಸರ್ಚ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಉತ್ತಮವಾದ ವಕ್ಯಲಿತನದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಅದು ಜನಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿ ನೆರವು ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ (ಗುಂಡುಪೇಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವ್ಯವಸಾಯ, ಆರೋಗ್ಯ, ಸಹಕಾರ, ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇವುಗಳ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ನಾರಾಯಣ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

(ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ)

ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕು ಗುಂಡಲುಪೇಟೆ. ಆಕಾಶದ ಮಳೆ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಬೆಳೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ನಂಬಿಕೊಂಡು ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಇರಿಗೇಷನ್ನು ಘೆಸಿಲಟ್ರಿಸ್‌ಗಳೇ ಆಗಲಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಲಿ, ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇದು ಬರೀ ಒಣ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲು ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ ಸುಮಾರು 135 ಹಳ್ಳಿಗಳಿರುವ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಹದಿನೈದು ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ಬರೀ ಬಡವರ ತಾಲ್ಲೂಕು. ಸರ್ಕಾರ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇದರ ಅಕ್ಕರೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೇ ಇರಬಹುದು. ನನಗೇನೋ ಬೇಕಾ ಬಿಟ್ಟೆಯಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದೂ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೂ ಇದು ಹಾಸ್ಯ ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಹೋಬಳಿಗಳ ಪೈಕಿ ಸುಮಾರು 3 ಹೋಬಳಿಗಳಲ್ಲಿ 15 ಅಥವಾ 16 ಇಂಜುಗಳಷ್ಟು ಮಳೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದೂ ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಳೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಳೆಯಾಗದೇ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಇಂತಿಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಬೇಕು. ಇಂತಿಂತಹ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಹೋಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಇವರ Research ಪದ್ಧತಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ತಲಪಬೇಕು ಎಂದು—ನಾವು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿರುವ ರೈತರು ಮೊದಲಂದಲೂ ಬಡವರು, ಇದರ ಮೇಲೆ ಇವರಿಗೆ ಇಂಫ್ರಾಸ್ಟ್ರಕ್ಚರ್‌ ಅಗ್ನಿಕರಾಡರ್ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟುಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಫರ್ಟಿಲೈಸರುಗಳನ್ನು ಆಗಲೇ ಇನ್‌ಸೆಕ್ಟಿಸೈಡುಗಳನ್ನಾಗಲೇ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಮೇಲಿನ ಜನರಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ತರಹದ ಭಯ ಬಂದು ಬೆಳೆಗಳಮೇಲೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಹುಳ ಬಂದರೆ ಅದೇನೋ ಮಾರಿ ಬಂತು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಣಿಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೈ ಮುಗಿಯಿರಿ ಎನ್ನುವಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಹುಳವನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಲು ಎಲ್ಲ ಸ್ಟ್ರೀ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಧಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಾವ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯೂ ಬಂದಿಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಡೆಮಾನ್‌ಸ್ಟ್ರೇಷನ್ನು ಫಾರ್ಮ್‌ಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಜ್ವರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಸರ್ವೆ ಸೆಖರ್‌ಮೆಂಟ್ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಕೂಡ ಕಬ್ಬಿಣದ ನೇಗಿಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ರೈತನಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಕಾಲದ ಮರದ ನೇಗಿಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ರೈತ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇಂಥಾ ಹೀನಸ್ಥಿತಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ರೈತನ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ? ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಡಿಮಾನ್‌ಸ್ಟ್ರೇಷನ್‌ಮಾಡಿ ರೈತನಿಗೆ ಮಾರ್ಗ ತೋರಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಇದು ಶೋಭಾಯಿ ಮಾನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸ್ಕೋರಿಂಗ್ ಕಂಡೀಷನ್ನಿಗೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕು ಒಳಗಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಬೇರ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಬರುತ್ತಾರೆ, ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಫಾರಿಸ್ಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಬರುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ಕೋ-ಆಪರೇಶನ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಬಡವರ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಬಡತನದ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದೂ ಅನುಕೂಲತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ರೂರರ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಬರುತ್ತೇನೆ ಆದರೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಸೆಮಿನಾರ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಬಂದು ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ಸುಖ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಯಿರ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇ ಹೇಳಿದ್ದೇ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಮಾಡಿದ್ದು. ಡಿಜಿಟಲರ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು ಒಬ್ಬ ಫೀಲ್ಡರ್‌ನನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅವರ ಸಂಬಳ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮೇಲೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋಗು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಯಿರ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ಇಲ್ಲ ಕೆಲಸವೂ ಇಲ್ಲ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮೂ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಉದಾರ ವಾಗಿರತಕ್ಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಹುಮಾನ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಇದೆ. ಯಾವ ಸ್ಕೀಂ ಇರಲಿ ಯಾವ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಇರಲಿ ಮೊದಲು ಅನಾನ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ರೂಲ್ಸ್ ಆಂಡ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಫೀಲ್ಡರ್ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ ಕೇಳಿದರೆ ಕಾಗದಗಳು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಿಟ್ಟಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಿಟ್ಟಿವೆಲ್ಲ ಕೇಳಿದರೆ ಲಾ ಡಿವಾನ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಾಗಿ ಹೋದರೂ ಕೂಡ ರೂಲ್ಸ್ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ರೂಲ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ತಕ್ಷಣ ಲೋನ್ ಪಬ್‌ಸಿಡಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಕಳೆದ ಮೂರು

ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೂ ರೂಲ್ಸ್ ಹೊರಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರೆ ಫೈನರ್ ಆಗಿ ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬಹಳ ಸಂತೋಷ.

ಇನ್ನು ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ವಿಚಾರ ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಬಹಳ ದೀರ್ಮ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಫೀಸರರಿಗೂ ಕೂಡ ಕಷ್ಟ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ. ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನವರು ಕೂಡತಕ್ಕಂಥ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಡಬೇಕು ಇರುವುದರಿಂದ ದೀರ್ಮ ಆಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಹೈ ಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ಸ್ ಬರುವಂತಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅನಿಸ್ತ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡ ತಕ್ಕಂಥ ಅಫೀಸರ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆ ಇರತಕ್ಕ ಅಫೀಸರ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಇಂಥಹದು ಏನಾದರೂ ಅನ್ಯಾಯ ಆದರೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ದುಃಖವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಆಗಬಾರದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸರಕಾರದ ನಿಬ್ಬಂದಿಯಲ್ಲಿ ಅಫೀಸರರ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆ ಗೌರವ ಕಾಪಾಡುವುದು ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಸರಕಾರದ ಕೆಲಸ, ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆ ಹೋದರೆ ಅವರ ಹೆಲ್ಪ್‌ಗೂ ಫ್ಯಾಮಿಲಿಗೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಆಗಬಾರದು ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಅಫೀಸರ್ಸ್ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಬಂಧ ಇದ್ದರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ಏನೂ ಭಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಂಥವರು ಹೋಗಿ ಏನಾದರೂ ಕೇಳಿದರೆ ಮಾತನಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೌಜನ್ಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಅಫೀಸರುಗಳು ಏನು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಾರೋ ಅಥವಾ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾರೋ? ಎಲ್ಲಾ ತರ ಕೆಳಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಈ ವಿಚಾರ ಸರಿಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಅವರಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ನಮ್ಮಂಥ ಗತಿಗೊಳ್ಳುತ್ತಾಲ್ಲದೆ ಒಬ್ಬ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಬಿ. ಎಚ್. ಆದ ಬಿ.ಡಿ.ಒ. ಇರತಕ್ಕವನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಡಿವಿಜನ್ ಕಮಿಷನ್ ಅವರು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಯಾವ ಊರಿನ ನ್ಯಾಯ? ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ಕಡೆ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಇರಬೇಕೇನು? ಜೋಳ ಬೆಳೆಯುವ ಕಡೆ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ? ನಹಾಯಿ ಇರುವುದು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಇದು ನಿಮ್ಮ ನಿಲಿತವಾಗಿದೆಯೇ? ಯಾವ ಒಂದು ಸ್ಥಳ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಮೈಸೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ತರ ಪ್ರದರ್ಶ ಇದೆ. ನಂಜನಗೂಡು ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಪಾವಂ ಸ್ಟ್ರೀಯರ್ಸ್ ಕಂ ಡೆಪ್ಸರ್ಸ್ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಸ್ಕೀಂನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಂಜನಗೂಡು ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಹೈಯರ್ ಪರ್ಚೇಸ್ ಸಿಸ್ಟಂನಲ್ಲಿ ಸಬ್‌ಸಿಡಿ ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಭತ್ತ ಬೆಳೆದದ್ದನ್ನು Ministerರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು ಹೋದರೆ ಈ ಸ್ಕೀಂ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇ ಮಾತನಾಡಿದ್ದು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ರಿಸ್ಕಾನ್‌ಸಿಬಿಲಿಟಿ ನೋಬಡೀಸ್ ರಿಸ್ಕಾನ್‌ಸಿಬಿಲಿಟಿಯಾಗಿದೆ. ಮಂಡ್ಯ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರಿಗೂ ಒಂದು ಸೆಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಡಿಮಾನ್ ಸ್ಟ್ರೈಪನ್ ಪರ್ಪಚಿಗಾಗಿ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬುಲೆಡೋಜರ್ಸ್ ಪರ್ಚೇಸ್ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರೈತ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಡೀಜೆಲ್ ಬೆರೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ತೆಲಗಣ್ಣು ಮೇಲಗಣ್ಣು ಮಾಡಿ ಓಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ರೈತನಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಡೀಜೆಲ್ ಬೆರೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಿಮ್ಮ ಸ್ಕೀಂ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಡೀಜೆಲ್ ಸಬ್‌ಸಿಡೆಸ್ ರೇಟಿನಲ್ಲಿ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಪಾಪ್‌ಸೆಟ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬಾವಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ರೈತರಿಗೆ ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಲಿಬರರೈಜ್ ಸ್ಕೀಂನಲ್ಲಿ ಬಾವಿ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಡೆ ಬಂದಿದೆ. ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಡೆ ಅಷ್ಟೇ ಬಂದಿಲ್ಲ ತರಗೂ ಬಂಡೆ ಬಂದಿದೆ. ಅರ್ಧ ಬಾವಿ ತೆಗೆದ ಮೇಲೆ ಬಂಡೆ ಬಂದರೆ ರೈತನ ತರೆಯ ಮೇಲೂ ಸಹ ಬಂಡೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಬಾವಿಯ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಲು ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಇದಲ್ಲದೆ ಸಬ್‌ಸಿಡಿ ಕೊಡುವಾಗಲೇ ಟೈಂ ಲಿಮಿಟ್ ಹಾಕಿ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿದರೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಾವಿಯ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ರೂಲ್ಸ್ ರಿರಾಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳು

(ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ)

ತ್ತೇನೆ. ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅದರ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಊರಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ನಮಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸಫಾರ್ಮರ್ ಇಲ್ಲ, ವೈರ್ ಇಲ್ಲ, ಪಂಪ್ ಇಲ್ಲ, ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಯಾವ ಸ್ಕೀಂನಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ? ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಇರಿಗೇಶನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ಟ್ರಂಕ್ಟ್ ಇರಿಗೇಶನ್ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಾದರೂ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ತಜ್ಞರ ಗೈಡನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು, ರೋನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲರು ಹೇಳಿದರು. ಸಹಕಾರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ ಅದರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಅದರ ಸಹಾಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾಗತಕ್ಕ ಸಾಮಾನು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ, ಅದರ ಕಷ್ಟ ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಿಂದ ಒದಗಿದೆ.

ಹೀಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಸಾಲ ಬೇಕೋ ಆಗ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯದ ನೀಜನ್ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುವುದರಿಂದ ಅವರು ಆ ಹಣವನ್ನು ಮದುವೆ ಮುಂಜಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸಾಲದ ಹಣವನ್ನು ರೈತರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪರಿವತ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅದಕ್ಕೆ ಗೊಬ್ಬರ ಗೋಡುಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅದನ್ನು ಅವರು ಬೇರೆ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಫರ್ಟಿಲಿಟಿ ಕಡಮೆಯಾಗಿ ಬರತಕ್ಕ ಬೆಳೆಯೂ ಸಹಾ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ತೀರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವರಮಾನ ಸಾಕ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ತಪ್ಪೆ, ತಂದೆಗಳನ್ನು ಹರಾಜು ಹಾಕಿ ಸಾಲ ತೀರಿಸ ಬೇಕಾಗುವುದು. ಅದರಿಂದ ಇಂಥ ಸಾಲಗಳಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಬದಲು ಅನಾನು ಕೂಲವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಾಲ ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಡಬ್ಬರ್ ಕೊಂದರೆಯಾಗತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಈ ದಿವಸ ಈ ಸಾಲಗಳಿಂದ ಯಾರು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ—ಯಾರು ಸಾಹಕಾರರಾಗಿದ್ದಾರೋ ಅವರೇ ಈ ಸಾಲದ ರೆಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಬಿಲ್ಡ್ ಮಾಡಿಸತಕ್ಕವರು, ಅವರೇ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಆ ಹಣವನ್ನು ರೈತರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪಡೆದು ಅವರಿಗೇ ಅದನ್ನು ಬಡ್ಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಪುನಃ ಅವರೇ ಅದನ್ನು ಅವರಿಂದ ವಸೂಲಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ವಾಪಸ್ ಮಾಡತಕ್ಕವರು. ಅದರ ನಾನು ಕೇಳತಕ್ಕ ಪ್ರಗತಿ ಇದಲ್ಲ. ನಾನೀಗ ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು ರೈತನ ನಿಜವಾದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು. ರೈತರು ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಲಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆತನ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಬಾರದು, ಅವರ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ವರ್ಡಿಸ್‌ಮೆಂಟ್ ನೋಡಿ, ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಮಿನಿಸ್ಟರವರು ಫುಡ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮೂಲಕ ಹಣವನ್ನು ಕೂಡಿ ಸುತ್ತಲೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ನಮ್ಮ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಿನ್ನಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ—ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 25-30 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ನೀರೂ ಗತಿಯಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ನಾನು ಇದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಆ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ 3-4 ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಆ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಇದನ್ನು ತೋರಿದಾಗ ಅವರು—ಇದೇನು ಅನ್ಯಾಯ? ಹೀಗೂ ಉಂಟೇ! ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ, ಪಾಪ ಎಂತ ಎಂದು ನೂರು ಸಾರ್ತಿ ಹೇಳಿದರು, ಅದರ ಅದು ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು. ಆ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗಿನ್ನೂ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಾರೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಅವರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನಾ ದರೂ ಒದಗಿಸದಮೇಲೆ ನಾವು ಬದುಕಿದ್ದು ಏನು ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು!

ಇನ್ನು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರ: ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರಿಗೆ ಸಾಗುವಳಿಗಾಗಿ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮಂಜೂರುಮಾಡಿದ್ದರು. ಅಂಥ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಅದು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಜಮೀನು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಅವರ ಬಾಂಧವರು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ

ಜಮಾನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಆ ಜನರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಒಡಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಫಾರಸ್ ಇರಾಖ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಜಮಾನಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ರೆವಿನ್ಯೂ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇರಾಖೆಯವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಫಾರಸ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಬಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹಾರ್ಡಿಕ್ಯೂರರ್ ಇರಾಖ್ ಗೆ ಬಂದರೆ—ಇದೂ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಇರಾಖೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗ ಈ ಇರಾಖೆಯವರು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಹಳ ಹಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಇರಾಖೆಯವರು ಈ ದಿವಸ ನಗರಗಳನ್ನು ಶೋಭಾಯಮಾನವಾಗಿಡುವುದು ಮತ್ತು ಶೋಷಗಳನ್ನು ಶೃಂಗಾರವಾಗಿಡುವುದೂ ಎಲ್ಲವೂ ಇವರಿಗೆ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲರಂತೆ ರಾರ್ ಬಾಗ್ ಶೋಷವು ನಾವು ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲೇ ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಅದರ ಮೈಂಟನೆನ್ಸ್ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ನಾವೇನೋ ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಇದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅತ್ತಕಡೆ ಒಂದಾವರ್ತಿ ವಾಕಿಂಗ್ ಬಂದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಆ ಗಬ್ಬು ವಾಸನೆ, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೊಳಕು, ಅಲ್ಲಿ ಎರೆಗಳು ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವುದು, ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ಬೇದವಾಗುತ್ತದೆ ಈ ರಾಲಬಾಗ್ ಶೋಷವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೊಂದು ಗೌರವ ತರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇದಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗಿಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಫೀಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ (ಮಾನ್ಯ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲರೂ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ: ಹತ್ತಿ ಬೀಜ ಹೋಯಿತು, ಗೋಧಿ ಬೀಜ ಹೋಯಿತು ಎಲ್ಲಾ ಹೋಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ದಿವಸ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲರಂತೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಹಳ ಅಸಮಾಧಾನ ಉಂಟಾಗಿ ಅವರಾರೂ ರಿಸರ್ಚಿನ ಕಡೆಗೆ ಗಮನವನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲರಾದರೋ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು, ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಭವಿಗಳು. ಈ ದಿವಸ ಗೋಧಿ ಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ 3-4 ಜಾತಿಯ ಬೀಜವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಜಯಧರ ಮತ್ತೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹತ್ತಿಯಲ್ಲೂ ರಿಸರ್ಚನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹತ್ತಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಹವಾಮಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ರೋಗ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲ ಕಂಡುಬರತಕ್ಕದ್ದೇನೆಂದರೆ: ಬೋರ್ ವರ್ಯುಗಳಿಂದ ಬೆಳೆ ಕೆಡುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರಿವೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇರಾಖೆಯವರಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದರ ನಿವಾರಣೆಯೂ ಆಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಈ ಹತ್ತಿಬೀಜಕ್ಕೆ ರೈತರಿಂದ ಬಹಳ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸೀಡ್ಸ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಸಿರಗುಪ್ಪೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಿಸರ್ಚ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಬೀಜವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಇರುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದು ಚೆಲ್ಲೋದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಈ ರ್ಯಾಂಡ್ ರಿಕ್ಲಮೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಫ್ಲೋಯಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಬುಲೆಡೋಜರುಗಳು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ, ಅವುಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಾಸಾಗುತ್ತೆ. ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. ಆ ಭಾಗದ ಜನರಿಗೆ ಅವು ಬೇಡವಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಅವು ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲದೆ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಂತೂ ಕರೀಭೂಮಿ ಇರುವಲ್ಲಿ ಗರಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಲು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಬೇಕೇಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೊಡಲಿ, ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳಿಗೆ ಹಣ ಸಹಾ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ರೈತರಿಂದ ವಿಪರೀತ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಬರುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಇವು ಮೂರೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಇವು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರೆ ಅವುಗಳು 3 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಉಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಅದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡೇ ಬರಬೇಕೆಂದು ಎನಗೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಈ ದಿವಸ ಈ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ 30-40 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಛಾಡ್‌ಮಾಡಿ

(ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ)

ಅಷ್ಟೂ ಹಣವನ್ನೂ ಒಂದೇ ಗಂಟೆನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕಂತರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಣ್ಣ ನಣ್ಣ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೆಕನೈಜ್ಡ್ ಕಲ್ವಿವೇಷನ್ನಿಗೆ ಅಭಾವವಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಈ ಮೆಕನೈಜ್ಡ್ ಕಲ್ವಿವೇಷನ್ನಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇವುಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತರಿಸಿ. ಇವುಗಳ ಬೆರೆ ಕೂಡ 3-4 ಸಾವಿರದೊಳಗೇ ಸಿಕ್ಕುತ್ತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಹೈರ್‌ಪರ್‌ಸೇಜ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಮೇಲೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವರಿಂದ ಡಬ್ಬರ್ ಸೆಕ್ಯೂರ್ಟಿ, ಸಾರ್‌ವೆನ್ಸಿ ಸರ್ವಿಫಿಕೇಟು ಮತ್ತು ಎನ್‌ಕಂಬೈನ್ಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ಕಂಡೀಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಈ ದಿವಸ ಪಂಪ್ ಸೆಟುಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಲಬರರೈಜ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲಿಯೂ ರೂಲ್ಸ್ ಲಬರರೈಜ್ ಮಾಡಿ ಆ ರೀತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ಆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಫೈನಲ್‌ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅದರ ರೂಲ್ಸ್ ಇನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜಮೀನು ಸರ್ವೇ ಆಗಿದೆ. ಇದು ಕೆಲಸ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಸೀಸನ್ ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಫೈನಲ್‌ಮಾಡ್ ಅದನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಅದು ಬಹಳ ವಿಳಂಬವಾಗಿದೆ ಅದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ತಕ್ಷಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಕಾಟನ್ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಈ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಫೈನಲ್‌ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಏನೇನು ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

4-00 P. M.

ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನವರು ಸ್ಟೈಕ್ ಮಾಡಿದ್ದರು, ಬೇರೂ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ಸ್‌ನಂತೆ ನಮ್ಮೂರೂ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು, ನಮಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂಬಳ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಆ ಭರವಸೆಯ ಮೇಲೆ ಅವರು ಅವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸ್ಟೈಕ್‌ನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಆ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪಾಪ್ಯಾರೇಸ್ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 500-600 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಅದೇ ನಿಜವು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಸಂಬಳ ಎಂದರೆ 150 ರೂಪಾಯಿ. ಇಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ಯಾರುತಾನೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ? ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದು ನಮ್ಮ ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರೇ ಹೊರತು ಯಾವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನೂ ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲ. ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಇತರ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್‌ಗಳಂತೆಯೇ ಅವರನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಆಹಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ಸುಧಾರಿಸಿದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಒಕ್ಕಲಾತನ ಆಗಬೇಕು ಅವರು ಸುಧಾರಿಸಿದ ಬೀಜ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು, ಎಂದು ಹೇಳಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ಸ್ ಬಂದು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಇದನ್ನು ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 5-6 ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳು ಇವೆ, ಅದು ಸಾಲದು. ಒಂದೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದೊಂದು ಸ್ಕೂಲನ್ನು ತೆಗೆದು ರೈತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ತರಬೇತು ಕೊಡುವುದು ಉತ್ತಮ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಪೆಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಡಿಸೀಸ್‌ ಅನ್ನು ಇರಾಡಿಕೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರೈಗ್ರಾಂನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಹೋದ ಸಲ ಹಾವೇರಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಸ್ ಹಾಪರ್ಸ್‌ಗಳ ಕಾಟ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಅದನ್ನು ಎರಾಡಿಕೇಟ್ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಈ ಸ್ಕೀಂ ಇಡೀ ಸ್ಟೇಟ್‌ಗೆ

ಅನ್ಯಾಯನುವಂತೆ ಅಗಬೇಕು, ಈ ರೋಗ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಂಭವ ಇದೆ. ಬಿಷದಿಗಳಿಗೆ ಬರ್ಬಾಡತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ರೈತರಿಂದ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಮೇಲೆ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಇಂಪ್ರೂವ್ಡ್ ಸೀಡ್ಸ್ ವಿಚಾರ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೂ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಲೆವರ್ ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ಲಾನ್‌ನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಆ ಪ್ಲಾನ್ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಟಾರೆಟ್ ಕೂಡ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿರುವಂತೆ ಇಂಪ್ರೂವ್ಡ್ ಸೀಡ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೊಡುವುದು ನಿಮ್ಮ ಅಧ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಅಫೀಸರುಗಳಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಆ ತರಹ ಒಂದು ಟಾರೆಟ್ ಎಷ್ಟಿದೆ ಅದನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ದ್ವಾರೇನೊ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಜಮೀನು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲದೆ, ಇಷ್ಟು ಪಾಂಡೇಷನ್ ಸೀಡ್ಸ್ ಬೇಕು, ರಿಜಿಸ್ಟರ್ಡ್ ಸೀಡ್ ಗ್ಯಾಂಪಿಂಗ್ ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಎಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವಿಷಯ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಟೈಂಗೆ ಬೇಕೋ ಆಟೈಂಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪಾಂಡೇಷನ್ ಸೀಡ್ಸ್‌ನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನ್ಯಾಷನಲ್ ರೂರಲ್ ವಾಟರ್‌ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಂನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಇದೆ. ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಇದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣ ಕೂಡ ಕೇವಲ 25 ಪರ್‌ಸೆಂಟು, 10 ಪರ್‌ಸೆಂಟು, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ 10 ಪರ್‌ಸೆಂಟು ಇದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಉಪ ಯುಕ್ತವಾದ ಕೆಲಸ ಇದನ್ನು ತಾವು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಏನು ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಸ್ಕೀಂ ಏನೋ ಮಂಜೂರಾಗಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ ಆದರೆ ಯಾರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದು ತಿಳಿಯದ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳು ಬಹಳ ಇವೆ, ಅವರಿಗೆ ಟೈಂಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಡಿವಿಜನ್ ಅನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂತು ತಕ್ಷಣ ಆ ಡಿವಿಜನ್ ಅನ್ನು ತೆಗೆದು ನೀರಿನ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಯಾಟಿಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ಸ್ಕೀಂ ಮಂಜೂರಾದ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರೂರಲ್ ಹೌಸಿಂಗ್ ಸ್ಕೀಂ. ಇದು ಒಂದು ಬಹಳ ಜನರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸ್ಕೀಂ ಆಗಿತ್ತು. ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿಯಿಂದ ಈ ಸ್ಕೀಂನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಬಹಳ ಜನರಿಗೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರವಾಹ ಮತ್ತು ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಅನಾಹುತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಇದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಲೈಫ್ ಇನ್‌ಷೂರೆನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಇಂದ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಪ್ರಯಾಟಿ ಲೆನ್ಸ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲ ಅಗತ್ಯ ಇದೆಯೋ ಎಲ್ಲ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಇರುತ್ತವೆಯೋ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಲಾಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿದರೂ ಕೂಡ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಗ್ರಾಮ ಸೇವಕಿಯರು ಅಂತೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಕೀಗಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಗಂಗಾವತಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಾದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಎಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೋ, ಅವರನ್ನು ಎಲ್ಲೆಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅದರೂ, ಹಿಂದಿಳಿದ ಈ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಬಹಳ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರುಗಳು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲದೇ ಗ್ರಾಮಸೇವಕಿಯರನ್ನು ಫೋನ್ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಆ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ (ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸಾಯದ ಡಿಮಾಂಡ್‌ಗೆ 4 ಕೋಟಿ 86 ಲಕ್ಷ 8 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿರುವುದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಇದರಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ರೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಇರಾಖೆ. ಈ ದಿವಸ ಅಹಾರದ ಅಭಾವದಿಂದ ಜನ ಕಂಗರಾಗುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಈ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದನ್ನು ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 16 ಜನರು ಮಾತ್ರ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದು ಇವತ್ತು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಅಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಶೇಕಡ 80 ಜನ ಇದ್ದು ಈ ದಿವಸ ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಬೇಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇರುವುದು ನಾಚಿಕೆ ಗೇಡು, ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದೇವೆ. ಅಧುನಿಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಬರೀ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮೇಲೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆಯೇ ಹೊರತು ಅವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು ಹೇಳಿದರು. ಇದೇನು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷವೋ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬರುವಂತೆ ಆದರೆ ಮಂಡ್ಯಜಿಲ್ಲೆ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಯಾವ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನದುಕೊಂಡರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ದುರಾದೃಷ್ಟಿ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ ಏಕೆಂದರೆ ದೇಶದ ದುಡ್ಡು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಅದರಿಂದ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಹಣವನ್ನು ವೇಸ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಯಾವುದಾದರೂ ಉತ್ತಮವಾದ ನೀರಾವರಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ಅಹಾರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನಾನು ಭಾವನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಒಂದು ಪ್ಲಾನ್ ಅನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ ಒಂದು ಸಂಸಾರದ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಎರಡೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಒಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ವಿಲೇಜ್ ರೆವರ್ ವರ್ಕರ್ 4 ಪ್ಲಾನ್ ಮೇಲೆ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಬರೆದಂತಹ ಪ್ಲಾನ್ ಏನಿದೆ, ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನಿಗೆ ಜಮಾನು ಎಷ್ಟಿದೆ, ಖರ್ಚು ಏನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಇದನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಅನುಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ. ನೆರವೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಪ್ಲಾನ್‌ಏಕೆ ಬರೆಯಬೇಕು ? ಇದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಏನು ? ದೇಶದ ದುಡ್ಡು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಮ ಪ್ರಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಗಾಣಬೇಕು. ಹೇಗೆ ಅಂದರೆ, ಈಗ ಏಕೆರೆಗೆ 300 ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ 150 ರೂಪಾಯಿ ರೈತನ ಭಾಗವಾಗಿಯೂ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ 150 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಗದಾಗಿಯೂ ಗೊಬ್ಬರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಕಂಡೀಷನ್ ಇದೆ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆ ಪ್ಲಾನ್ ಬರೆದರೂ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಅರ್ಜಿ ಓಡಾಡಬೇಕು. ಸಾಲದ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವುದು, ಬ್ಯಾಂಕು ಹಣ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದು, ಗೊಬ್ಬರ ಸರಬರಾಯಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಮಾಡುವುದು, ಅಲ್ಲದ ಸರ್ಕಾರ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಮಧ್ಯೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ಬೇರೆ ಇದೆ. ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್‌ಗಳು ಬಂದರೂ ಫೀ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಹೋದ ಸಲ ಕೂಡ ಅದು ಆಗನ್ವ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ರಿಲೀಜ್ ಆಗಿ ಸರ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರರ ಆಫೀಸಿಗೆ ಅಪ್ಪಿಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಆಯಿತು. ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡುವ ಹಣ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಖರ್ಚಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಆಗತ್ಯ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕು.

ಈಗ ಎಸ್. ಇ. ಒ. ವಿಲೇಜ್ ರೆವರ್ ವರ್ಕರ್ ಮುಂತಾದವರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೈಸಿಕಲ್ ಹತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮುಖಂಡರ ಸ್ವೀಕೃತಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ವಾಪಸು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಿ ಬದಲಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬುದ್ಧಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಇರುವ ರೋಪವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಒದಗಿಸಿದ ಹಣ ಉಪಯೋಗವಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ದೇಶದ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ, ಅಹಾರದ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ಈಗ ಗೊಬ್ಬರ ಸರಬರಾಸು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ರೈತರಿಗೆ 360 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಇದೆ. ಸೂಪರ್ ಫಾಸ್ಫೇಟಿಗೆ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಇಲ್ಲ. ಬಿಲ್ಲು ಹಾಕಿರುವುದನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸಿದೆ. ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರದಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲು ಹಾಕಿರುವುದು, ಅದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಏರಿರುತ್ತದೆ. ಅಮೋನಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್ 360 ರೂಪಾಯಿನ್ 390 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಏರಿರುವುದುಂಟು. ಹೀಗೆ ದರ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಬರುವುದೇ ? ಜನರು ಸರಕಾರವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವರೇ ? ಸರಕಾರ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿ ಅಕ್ಕಮ ನಡೆದಾಗ ತಪ್ಪಿತಸ್ತರನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸಬೇಕು. 360 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮಾರಬೇಕಾದ್ದನ್ನೂ 390 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಖಾಸಗಿ ವರ್ತಕ ಜನರಿಗೆ ಮಾರಿದರೆ ರೈತನೇ ಸ್ವ. ಹೋಲ್ಟರಾಗಿ ದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಸೂಪರ್ ಫಾಸ್ಫೇಟ್ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲ ಒಂದು ಮೂಟೆಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದರೆ ಇತರ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡೂವರೆ, ಇಪ್ಪತ್ತೈದೂವರೆ, 26 ರೂಪಾಯಿ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದು ಆ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಾಟವಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಸಹಕಾರ ಸಂಘವೇ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು. ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ಒಂದೊಂದು ದರ ಇದ್ದರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ? ನ್ಯಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಜನ ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ಜನ ಕೇಳಿದರೆ ನಾವೇನು ಹೇಳಬೇಕು ? ನಾನು ಒಂದು ಜನರಂಭಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು, ರಸೀದಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದೆ. ಜನರು ಈ ರೀತಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವೇನೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ನಾನೇನು ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸರಕಾರ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಟವರು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಇದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ಅದೇ ಅಮೋನಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟಿನ ಬೆಲೆ ಎಲ್ಲಕಡೆಯೂ ಒಂದೇ ರೀತಿ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಇರುವಾಗ ಸೂಪರ್ ಫಾಸ್ಫೇಟಿನ ಬೆಲೆಯೇಕೆ ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿ ಇದೆ ? ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವುಗಳ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವೇನು ? ರಾಧ ಸಷ್ಟದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಸಂಘಗಳು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು ಕೆಲವು ಸಂಘಗಳು ರಾಧಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟಮಾಡುತ್ತಿವೆ, ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ರೆಯಬೇಕು, ಜನರು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳು ತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದರೆ ಹೇಗೆ ? 21-9-63 ರಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರ ಸ್ಪೆಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ 6 ರೂಪಾಯಿ ರಾಧ ಬರುವಂತೆಯೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ 18 ರೂಪಾಯಿ ರಾಧ ಬರುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ 16 ರೂಪಾಯಿ ರಾಧ ಬರುವಂತೆ ಮಾರಲು ಆಜ್ಞೆಯಾಯಿತು. ನಂತರ 27-4-64ರಲ್ಲಿ ಸ್ಪೆಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ 1 ರೂಪಾಯಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ 8 ರೂಪಾಯಿ, ಸರ್ಕಾರ ಸೊಸೈಟಿಗೆ 21 ರೂಪಾಯಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾರಲು ಆಜ್ಞೆಯಾಯಿತು. ಫುನ 1-8-64ರಲ್ಲಿ ಸ್ಪೆಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ 1 ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ನಿಗದಿಮಾಡಿದ್ದನ್ನು 10 ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿದರು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ 11 ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿದರು. ಕಾರಣವೇನಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ (ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಪಂಚಾಯಿತಿ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಟಾನ್ಸ್‌ಫೋರ್ಡ್ ಮಾಡುವ ಫಾರ್ಮ್ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸ್ಪೆಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಸೊಸೈಟಿ ಸರ್ವಿಸ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಕೊಡುವುದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ನಿವ್ವಳ ರಾಧ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ (ಚನ್ನಗಿರಿ).—ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ಸಕ್ಕರೆಗೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು 185 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 119 ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯಾದರೆ ಚನ್ನಗಿರಿಯಲ್ಲಿ 127 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಿ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಕಡಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟಮಾಡಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.-ಸರ್ವಿಸ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ 1-2 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಗೊಬ್ಬರ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಸ್ಪೆಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ 10 ರೂಪಾಯಿ ರಾಧ, 2 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ ಸರ್ವಿಸ್ ಸೊಸೈಟಿಕಡೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಹೋಲಿಕೆಮಾಡಿ ನೋಡಬಹುದು. 18 ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದಕಡೆ 11 ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿದರು. ಕೋಟಗಟ್ಟಲೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ)

ಕಡೆ ಎಷ್ಟೊ ಉಳಿಯುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಛಾರ್ಜನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಬರ್ ಸಹ ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸೊಸೈಟಿಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಕಳಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಬರ್ ಇದೆ. ಒಂದು ಟನ್‌ಗೆ ಒಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಲೋಡಿಂಗ್ ಅನ್‌ಲೋಡು ಛಾರ್ಜ್, ಎಂಟು ಟನ್‌ಗೆ 12 ರೂಪಾಯಿ, ನಾಲ್ಕೂವರೆ ಮೈಲಿಗೆ 35 ರೂಪಾಯಿ ರಾರಿ ಛಾರ್ಜ್ ಹಾಕಿ ಬಿಲ್ಲು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಹಕಾರಿ ರಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಅದು ಹಿಂದಿನದಿರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಅಲ್ಲ, ಸರಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆಯಾದ ಮೇರೆ ಈಚೆಗೆ ಆಗಿರುವುದು. ಇವತ್ತು ವಸೂಲು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ರಾಭ ಹಾಕಿ ಒಂದು ವೂಚಿಗೆ 39 ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೀಗೆ ಆದರೂ ಮಾಡಿದರೆ ಒಬ್ಬರಿಗೂ ನಂಬಿಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಬೆಳೆಯುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸೋಮನಹಳ್ಳಿ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ 23 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಫಾರ್ಟೇಜ್ ಇದೆಯೆಂದು ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿದೆ 3 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಯಾರೆಂಬುದನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆಯಾದರೂ ಅದನ್ನು ಯಾರು ಕೊಡಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ನಮೂದು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಆಡಿಟ್ ಏಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುವುದರ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಏನು ? ಯಾರು ಹಣವನ್ನು ತಂದಿರುತ್ತಾರೆ, ಯಾರು ದೋಷ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಂಥವರಿಂದ ವಸೂಲ್ಯಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂಥ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಯಾರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ತರಹ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪಿ ಇಂಥವರು ಅದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರ್ಷ ಹೊಸವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ 300 ರೂಪಾಯಿ, 400 ರೂಪಾಯಿ, 800 ರೂಪಾಯಿ, ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಈ ತರಹ ಫಾರ್ಟೇಜ್ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಲ್ಲ. ಫಾರ್ಟೇಜ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕಾರಣರು ಎಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಜನರಲ್‌ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ವಾಪಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಫುನು: ಆಡಿಟ್ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯಾರು ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರು ಫಾರ್ಟೇಜ್ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ವ್ಯವಸಾಯ ಪಾರ್ಸನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೈತ್ರಿವರ್ತಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಲ್ಲದೆ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಎಂದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ದಿನ ಬೆಳಗಾದರೆ ವ್ಯವಸಾಯ. ನೂರಕ್ಕೆ 80 ಜನ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ರೈತರಿಗೆ, ದುಡಿಯತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಫೋಲ್ಟಾಹವಿಲ್ಲ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಭೂಮಿ ಮಾತ್ರ ಹಿಗ್ಗುವುದಿಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಭೂಮಿ ಇದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಲಕರಣೆಗಳು, ಗೊಬ್ಬರ, ಬೀಜ, ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 50 ಭಾಗವನ್ನು ಸಬ್ಸಿಡಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿದುದನ್ನು ದುಡಿಸಿ ಮಾಡಿ ಬೆಳೆದ ಪಸಲಿನಲ್ಲಿ ತೀರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಇರಬೇಕು. ನಾನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಬಂದ ರಾಗಾಯು ಪ್ರತಿವರಂಥ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಯಾವುದೂ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಿ. ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವವರಿಗೆ ಹಬ್ಬಾಳ್ ಆಗ್ರಿಕಲ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಎದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವ ಎಥವಾದ ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆಮಿಕಲ್ ಎಕ್ಸಾಮಿನೇಷನ್ ಎಂದು ಹುಡುಗರನ್ನು ಓದಿಸುತ್ತೀರೇ ಹೊರತು ರಾಜ್ಯದ ಹಬ್ಬಾಳ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತ ಬೆಂಗಳೂರು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ

ಹೋಗಿರಲಾ ನಾನಾ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ, ಸೇಂಗಾ, ರಾಗಿ, ಬತ್ತ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ರೋಗವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಕಾರ್ಯ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತನಾದವನು ರೋಗ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅವನಿಗೆ ದುಡ್ಡಿನ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಅವನು ಅರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಧನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಅಭೋಗತೆಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕೃತಕ ಗೊಬ್ಬರ, ಮುಂತಾದುವುಗಳ ಬೆರೆ ದೀನೆ ದೀನೆ ಏರುತ್ತಿದೆ. ಅವೋನಿಯಾ ಸಲ್ಫೇಟ್‌ನ ಬೆರೆ 280 ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಅದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಯೂ ಸ್ವಾಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಕೇಳಿದರೆ ಸೂಪರ್ ಫಾಸ್ಫೇಟ್ ಪಾಮಾರಾಸ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಬೆರೆ 570 ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಇದರ ಬೆರೆ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ. ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನುಗಳು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅತ್ಯಪ್ಪಿ ರೈತರಿಗೆ ಇದೆ. ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಜನ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ದುಡ್ಡು ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡಬೇಕು. ರೈತರಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ರೈತನಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ, ಸರಿಯಾದ ಬೀಜ ಸಲಕರಣೆಗಳು ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟರೆ ವ್ಯವಸಾಯದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿಫಲ ಬರುತ್ತದೆ. ಬರೀ ಭೂಮಿ ಇದ್ದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ದನಗಳಿಗೆ ರೋಗ ಬಂದರೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ವಾಹನವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೆಳೆಗೆ ರೋಗ ತಗಲಿದಾಗ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ಹರಡದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಕಡೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಾದರೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಡವೇ ! ರೈತರ ಮೇಲೆ ಕಂದಾಯ ವನ್ನು ಹೇರಿ ವಸೂಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಬಾಕುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆ, ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ ಈ ಮೂರು ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಇವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಇವರ ಮೇಲೆ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಳನ ಮೇಲೆ ಆಳು ಬಿದ್ದು ಗೋಣಿ ನಾಶವಾಯಿತು ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಗಳು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿರುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಯಾವಾಗ ? ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಂತ ಹಂತಕ್ಕೂ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಇರುವಂತೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೂ ಇರಬೇಕು. ಆದರೆ ಈಗ ಒಬ್ಬರ ಆದರನ್ನು ಒಬ್ಬರು ಪಾಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕುಳ, ಗಾಡಪಟ್ಟಿ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ರೈತನಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ರೈತನು ಬೆಳೆಯುವ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅವನು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಬೆಳೆಗೆ ಬೆರೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಹಕ್ಕಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳಿದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ರೈತನಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಬೆಲ್ಲದ ಧಾರಣೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ರೈತನ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರದೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಇದೆ. ಬೆರೆ ಬಹಳ ಇಳಿದಿರುವಾಗ ಸರಿಯಾದ ಬೆರೆಗೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಜಪಾನ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಪ್ರಯೋಗದ ಧಾರಣೆಯನ್ನೂ ಗೊತ್ತು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಪದಾರ್ಥದ ಬೆರೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆರು ತುದೆಯೋ ಅದನ್ನು ರೈತರು ಜಾಸ್ತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಆ ಪದಾರ್ಥ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಬೆರೆಯನ್ನು ನಿಷ್ಕರ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಈ ಅದು ಹೊರಗಡೆಗೆ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಜೋಳದ ಬೆಳೆ ಬಂದ ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಈಗ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೆಳೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಆಫೀಸು ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಳೆ ಬರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಗೊಬ್ಬರ ವಗೈರೆ ಅನುಕೂಲಗಳು ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

4-30 P.M.

ಇನ್ನು ರಿಸರ್ಚ್ ವಿಷಯ. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಸೆಂಟರ್ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾವು ರೈತರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಬೆಳೆಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಏಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ್ಯವೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವೆಲ್ಲಾ ಪುಸ್ತಕ ದಲ್ಲದೆಯಷ್ಟೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಶಾಖೆ ನಿಮ್ಮ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮಸೇವಕರನ್ನು ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಿಲ್ಲ ಸಹಕಾರ ತತ್ವವನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಇವರು ಇವರ ಮೇಲೆ ಅವರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರಿಸಿ ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಸರಿಯಾಗಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ

(ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ)

ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ರೈತರು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಬೇಕು.

ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೆಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೆ. ಆಗ ಫಾರಿಸ್ಟ್, ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮರಾಳ ಫಾರಿಸ್ಟ್ ರಿಜರ್ವ್ ಮಾಡಿ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಕೊಡಲು ಕೇಳಿದ್ದೆ ಒಂದು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಜಮೀನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ರಿಲೀಜ್ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡಿ. ಆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಜಮೀನು ರಿಲೀಜ್ ಮಾಡಿ ಕೊಡದೆ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ತಿಳಿಯದು. ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಇನ್ನೂ ರಿಲೀಜ್ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕು ನೀರಾ ವರಿ ಚಾನರ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಸ್ಕೀಮುಗಳು ಅವಶ್ಯಕವಿದೆಯೋ ಆರ್ಟ್‌ಲಾ ಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಕೋಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಾವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆಗ ಸುಲಭವಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗುತ್ತದೆ. ಸಾಲ ವಗೈರೆ, ಬುರ್ಡೋಜರುಗಳ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಆಗ ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದಕ್ಕೆ 10-20 ರಷ್ಟು ಬೆಳೆಯಬಹುದು. 1957ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 1 ಲಕ್ಷ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ಈಗ ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಜನ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸ್ಕೂಲು ಇದೆಯೇ ಎಂದರೆ ಅಂತಹ ಸೌಕರ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಮಾಡು ಕಾರೋಲಿನಿಲ್ಲ ಸುಮಾರು ಐದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲು, ಬೇಸಿಕ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಒಂದೂ ಕಾರ್ಯತಃ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಏಕೆ ನಮಗೆ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಬೇಕು. ಇನ್ನು ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲೂ ಇವರು ಆಸಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ದುಡ್ಡನ್ನು ವೇಸ್ಟ್ ಮಾಡಬಾರದು ಸುಮ್ಮನೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದ ಕಾಗದಕ್ಕೆ for necessary action ಎಂದು ಬರೆದರೆ ಸಾಕೆ, ಆ ರೀತಿ ಬರೆದಾಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಜನ ತೃಪ್ತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆಯೇ? ಇವರು ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ರೈತರ ಮೇಲೆ ಕಂದಾಯ ಹೊರೆ ಹೇರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೈಲದ ಧಾರಣೆ 4 ರೂಪಾಯಿ ಅಥವಾ 5 ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೆ ಹೇಗೆ? ನಾಳೆ ಇನ್ನೂ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದಾದರೆ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಸರ್ಕಾರದ ಬೆನ್ನುಮೂಳೆಯಂತೆ ರೈತರು ಇದ್ದಾರೆಂದು ಇವರೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಿಂಥ ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೇ ಬೆರೆಯೆಂದು ಇವರು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಲ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಹಾರ ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ, ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ನ್ಯಾಯ ? ನಿಜವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಸುಮ್ಮನೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈಗ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲಾ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟು ಗ್ರಾಂಟು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಏಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಏನು ಹೇಳುವುದೂ ಸಹ ನನಗೆ ತಿಳಿಯಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ದುಡ್ಡನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆ ರೀತಿ ಬಹು ಮಾಡಲೇ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಹಾಕಬೇಕು ನಬ್‌ಡಿ ಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನು ಸಹ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ನಬ್‌ಸಿಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ 15 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ದಾವಣಗೆರೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೂಟೆ ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೆ 26 ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದರೆ ನನ್ನ ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಅದನ್ನು ತಂದು 28 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 119 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಸಕ್ಕರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 127. ಹೀಗೆ ರೈತರ ತಲೆಯನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಬಾಕ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಇದ್ದರಿವನ್ನೂ ಕೂಡಲೆ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು, ರೈತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗೊಬ್ಬರ, ಸರ್ವಿಫೈಡ್ ಬೀಜ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು ಬಹಳವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಜನಗಳು ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸದಿದ್ದರೂ ತಕ್ಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಾಲದು. ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರಮಾಡಿ. ರಾಗಿ ಮತ್ತು ಜೋಳದ 10 ರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಹಿಂದೆ ರೈತನ ಜೀವನವೇ ಹಾಳಾ-

ಹೊಗಿತ್ತು. ಅನೇಕ ರೈತರು ಆಗ್ನೇಯ ಮನೆಮಠಗಳನ್ನು ಒತ್ತಿ ಇಟ್ಟು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಮಾಲಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಬೆರೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಬೆರೆಯಲ್ಲ ಅವನು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಮಾಲುಗಳನ್ನು ಮಾರಬೇಕೆಂದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಸೀಡ್ ಫಾರಂ ವಿಷಯ. ಅದು ನಿಜವಾಗಿ hopeless ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಬರ್ಬರಾ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಪಲ್ಟಾಕ್ಕೆ 50-60 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ರೈತರಿಗೆ ಆ ಹಣವನ್ನೇ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಾಲನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಏಜೆನ್ಸಿ ಯಾರು? ನಮ್ಮ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಸಿದೀರಾ? ಕೇಳುವವರು ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಹತ್ತಿ ಬೀಜದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಬೀಜ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತೇವೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ ಎಲ್ಲಾ ಹುಲ್ಲು ಬಿದ್ದಿರಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಆ ವ್ಯವಸಾಯ ವನ್ನು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಮಾಡುವವನು. ಚರೋ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹತ್ತಿ ಬರುತ್ತೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಬತ್ತ ಇಂಡಿಯಾ ಜಪಾನಿಕಾ. ಬತ್ತ ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಈ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಕಬ್ಬಿನ ಬೀಜ ವನ್ನು ಸಹ ಶೇಕಡ 50 ರಷ್ಟು ಎಕರೆಗೆ ಸಹ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ದುಡಿಸಿ ಮಾಡುವವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು. ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ರೈತರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಹೇಳುವ ಮಾತು ಒಂದು ಕೂಡ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ವರ್ಷ ಆಯುಷ್ಯ ಅದಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಮಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಮಯದವರೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿ. ನಾನು ಚಿತ್ತಿಂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇ ನ್ನಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ಸಾರಿ ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ತುಂಬಾ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತುಂಬ ವಂದನೆಗಳು. ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಯಾವ ರೀತಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಾವೂ ಸಹ ವ್ಯವಸಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತೇವೆಂದು ಡಿಕ್ಟೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರೋಗವೂ ಬಾರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾವು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಬಹುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಮಲಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಫಾರಿಸ್ ಇರಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಈ ಇರಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಫಾರಿಸ್ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ 1900ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ರೂಲುಗಳೊಂದಿಗೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದು ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಆದರೆ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ರಹದಾರಿ ಇಲ್ಲದೆ ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟಾಗಳನ್ನು ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದದ್ದನ್ನು ಪಿಡಿದು ಕೇಸು ಹಾಕಿದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಸ್ಟಾಂಡ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಸಲೀಸಾಗಿ ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟಾಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೂಲನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದು ತುಂಬಾ ವಿಷಾದಕರ. ಅದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟಾ ಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಜನಗಳು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಮರಗಳನ್ನೇನೋ ಕಡಿಯುತ್ತೀರಿ. ಕಡಿದಷ್ಟು ಮರವನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಅಂತ ಗೊತ್ತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮರಗಳನ್ನು ಹಾಕಲೇ ಬೇಕು. ಏನೋ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಮರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಅದರಿಂದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಅದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆರೆ ಬಾಳುವ ಮರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಬೇಕು. ಬರೀ ನೀಲಗಿರಿ ಮರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸುವುದರಿಂದ ಸೌದೆಗೆ

(ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್)

ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿವಮೊಗ್ಗದಿಂದ ಜೋಗಿಗೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾಗಿದ್ದ ಕಾಡು ಮತ್ತು ಮರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಡಿದು ಹಾಕಿ ಬೀರಿ ನೀಲಗಿರಿ ಮರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಏನಿದ್ದರೂ ಸೌದೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಬೇರೆಯಾವ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಬಾಳುವ ಮರಗಳನ್ನು ಹಾಕನಬೇಕು. ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವನ ಮಹೋತ್ಸವಗಳು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಅದನ್ನು ನಾವೂ ಕೂಡ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ವನಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳು ಎಷ್ಟು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ, ಯಾವ ಗಿಡ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ, ಎನ್ನುತಕ್ಕ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಕೊಡಬೇಕು. ಈಗಿನ ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನೇನೋ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅವರು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವಾಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಡಿಪೋಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟಾಗಳು ಮತ್ತು ಪೋಲ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡುವಾಗ ಅವು ರೈತರಿಗೆ, ಸ್ಥಳದವರಿಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾಟಾಗಳು ಮತ್ತು ಪೋಲ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಏನು ರೇಟನ್ನು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಆ ರೇಟಿಗೇ ಅವು ರೈತರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾರ್ಚೆಂಟ್ಸ್ ಹೊರಗಡೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಅವುಗಳಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ರೇಟನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವು ಸ್ಥಳದವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ರೈತರು ಬೇಸತ್ತು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಡಿಪೋಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಒಂದೇ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಡಿಪೋಗಳಿಗೇ ಬೇರೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇರಬೇಕು, ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇರಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಗಾರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸೇಫ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. 1 Gun ಕೊಡಬೇಕು ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆಯಿಂದ ಮರಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುವವರು 8—10 ಜನಗಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಗಾರ್ಡ್ ಒಬ್ಬನೇ ಇದ್ದರೆ ಅವನನ್ನು ಮರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಗಾರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದಂತಹ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವರಮಾನ ಬಂದಿದೆ. ಮತ್ತು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಳದರ್ಜೆ ನೌಕರರ ಸಂಬಳ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆದಾಯ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಈಗ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳತನವಾಡಿದವರನ್ನು ಹಿಡಿದವರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮರ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ಸಾಗಿಸತಕ್ಕವರನ್ನು ಹಿಡಿದವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಎಂದಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅವರು ಆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದು ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಆನೆ ಡಾಕ್ಟರು ಎಂದು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಇದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವರ ಪೈಕಿ ಕೆಲವರು 10—18 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆನೆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಏನೇನೋ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದಿಲ್ಲವೂ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆನೆಗಾಗಿ ಬರುವ ಬ್ರಾಂಡಿ, ಆಹಾರ ಎಲ್ಲ ಏನೇನೋ ಆಗುತ್ತೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಪ್ರಕಾರ ಲಸ್ಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸೀನಿಯರ್ಸ್ ಮೇಲೆ ಜೂನಿಯರ್ಸ್ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಲಸ್ಟ್‌ನ್ನು ಜಾಗೃತವಾಗಿ ಆಪ್ತರುಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮರೆನಾಡಿನ ರಸ್ತೆಗಳ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ತಾಲೂಕು ಆಯನೂರು-ಮಾಳೂರು-ಹಣಗೇರೆ ರೋಡು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯ ರಾಶಿಗಳು ಒಡಾಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ

ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರಸ್ತೆಗಳ ರಿಪೇರಿಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲರವ P. W. D. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹಣಕೊಟ್ಟು ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಸಿ ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ದಕ್ಷರು ಎಂದು ನಾನು ಹಿಂದಿನ ಸಲವೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾವೇನಾದರೂ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಬೇಗ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅರಣ್ಯದಲ್ಲರತಕ್ಕ ದುಷ್ಟ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಒಡಿಸಿ ವನ್ಯ ಮೃಗಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹರಮಗಟ್ಟು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ರೂರಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಯೋಜನೆ ಯನ್ನು ಮುಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ನಾನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಬೇಗ ಆಗೋಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸೋದರಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಿಂದಲೇ ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಕಾರ್ಯ ಜಾಗ್ರತೆ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಶುರು ಮಾಡಿಸಿ ಆ ಊರಿಗೆ ಜಾಗ್ರತೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಎಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವಕ್ಕೆ ಭೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ನಾವು ಸರ್ಕಾರದವರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಬೇಸರವಿಲ್ಲದೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳು. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸುರಿಮಳೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತತ್ಪರಿಣಾಮವೇ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಮುಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಂತೆ ತತ್ಪರಿಣಾಮ ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಯಾವ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಅವರಮೇಲೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

SRI THIRUMALA DEVARAYA (Gangavathi).—Sir, the Estimates Committee has rightly pointed out that agriculture deserves first priority next to defence. The Committee has here and there criticised the working of the Department and it has also given some valuable suggestions. I request the Hon'ble Minister to look into them and try to rectify the defects in the working of the Department.

The Government are trying to help the agriculturists by giving them short-term, medium-term and long-term loans, fertilizers, seeds, etc. The intention of Government is good, but implementation is far from satisfactory. The ryot gets his loan only after he finishes his agricultural operations. He cannot wait for the loan or the fertilizer, but he has to finish his work in season and in time and so when he gets the loan and the fertilizer naturally he utilizes it for some other purpose. Instead of giving him relief, that amount would be a burden on him. So, I request the concerned authorities to see that the agriculturist gets loans and fertilizers in time.

(SRI THIRUMALA DEVARAYA)

Besides that, the Agriculture Department should find out the requirements of a particular place or taluka and they should keep adequate stocks there. Sometimes it happens that when we want some fertilizers, they would ask us to go to some other far off place and get it from there. Cartage has to be borne by the agriculturist. So I suggest that enough and adequate stocks should be kept at every taluka headquarters according to the requirement of the place.

I cannot understand why agriculturists are required to purchase things which they do not want. If he wants to purchase ammonium sulphate he is asked to purchase along with it urea or some other fertilizer also. Why should they insist on his purchasing other fertilizer when he does not require it? This is an imposition on him. So I suggest the Hon'ble Minister to see that the agriculturists are supplied with whatever fertilizers they want and they are not compelled to purchase what they do not want. Under the Tungabhadra Left Bank Canal about 5 lakh acres of land are to be irrigated. But, during the last six years, only one lakh acres are brought under cultivation. The area localised for heavy that is paddy or sugar-cane is fully developed but that localised for light that is, dry cum wet is as barren as before. The Government should not impose crop pattern to the agriculturists until and unless they have conducted some experiments and found that the returns are satisfactory. Then only they should propagate this localisation scheme. A large quantity of water is flowing back to the River and the Andhra Government is taking advantage of it. If water is given to our ryots without imposing any fine and wherever there is no tail end defect, I am sure it will go a long way to help the agriculturists. In Gangavathi, alone in addition to what we are growing now we can grow paddy and groundnut in another five lakhs of pallas. So, I suggest the Government to think seriously and see that the water is made available to the agriculturists who are willing to cultivate paddy or groundnut.

If a person wants to take up horticulture, it will take about 5 to 6 years to get any returns. We are lacking in nutritious food and fruits. In order to encourage horticulturists, we should try to see that horticulturists get plants on subsidised basis and some loan is given to them. If it is not out of place, I would suggest that we may give some remission in land revenue also if any agriculturist comes forward to take up to horticulture.

The question of equation and seniority list is not yet completed in this department. I do not know why there has been so much delay. On account of this delay officers are not working properly. I would like to draw the attention of the Government to see that the seniority list is published as early as possible. Now most of the posts are not filled up and that is the reason why agriculture work is hindered. I

request the Minister to see that all the vacancies are filled up as early as possible.

With these words, I conclude my speech.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಬೈರೇಗೌಡ (ಯಶವಂತಪುರ).—ನನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಂದು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಅತಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವ್ಯವಸಾಯ, ವಾಗ್ವಿರ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಅನುಮೋದನೆ ಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ, ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಕಾಲ ಕೊಡದಿರುವುದರಿಂದ, ಕಾಲದ ಒತ್ತಡದಿಂದ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಂದು ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯವಾದುದು; ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಸಬು ಏನಿದೆ, ಅದನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 80 ಭಾಗದ ಜನರು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಅಹಾರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ, ಅಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಏನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಲೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಬೆಳೆಯ ಬೇಕು ಎಂಬ ಆಸೆ ಜನತೆಗೆ ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗತಾನೆ ಎಸ್ಕಿಮೋಟ್ ಕಮಿಟಿ ಸದಸ್ಯರುಗಳೂ, ಥೇರ್ಮಲ್ಸ್‌ರೂ ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಬಹುಶಃ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಈ ಇಲಾಖೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಬಹಳ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ; ಸಾಲವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕು. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಾಲದ ಫೈನಾನ್ಸಿಬರಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅಪ್ಪವಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೆ ಅದು ಸರಿಹೋಗಿಲ್ಲ. ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಫೀಪಲ್ಸ್‌ಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಾಮಾನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅದಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕುರಿಟಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅತನ ಜಮೀನು, ಟ್ರಾಕ್ಟರು ಇಷ್ಟನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ; ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ಜೊತೆಗೆ ಇಬ್ಬರ ಜಾಮೀನು ಬೇಕು; ಅವರೂ ಬಹಳ ಧಡೂತಿ ಮನುಷ್ಯರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟು ಅನುಮಾನ ಎತಕ್ಕೆ, ಸಂಶಯ ಎತಕ್ಕೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಇವತ್ತಿನ ವರೆಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿದ್ದು, ರೈತರ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನೂ, ಹೊರೆಯನ್ನೂ ಹೊರಿಸಲು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ, ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿರಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಏನು ಆಸಕ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ, ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗಲೂ ಸಹ ಕಾಲ ಮೀರಿಹೋಗಿಲ್ಲ. ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಏನು ಒಂದು ಅನುಕೂಲತೆ ಇದೆಯೋ, ಅದನ್ನು ಒಂದೇ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಒಂದು ಕೃತಕ ಗೊಬ್ಬರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಏನೂ ಅನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕರ್ತವ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಇವತ್ತು ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶದಿಂದ ಒಬ್ಬ ತಜ್ಞರು ಬಂದು, ಅವರ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಜನದ ಮೋಹ ಹೋಗಿದೆ; ಅವರು ಬಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್‌ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು, ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯವರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ; ಇದನ್ನು ಅವರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಕರ್ತವ್ಯ; ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏಕೆ ಮುಂದುವರಿಯಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಖುಶಿ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಹೇಳಿದ, ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶದ ತಜ್ಞರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ; ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ; ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದು, ಅದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ; ನಮ್ಮವರು ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರತರಾಗಿರದಿದ್ದರಿಂದ, ಅವರು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಬಂತು ಎಂಬ ಈ ಒಂದು ಆಪಾದನೆಗೆ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಳಗಾಗಿ ದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮವರ ಮಾತಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಇದೆ ಅನ್ನುವುದು ಅನುಭವದಿಂದ ಕಂಡಹಾಗಾಯಿತು.

ಅಮೇಲೆ ಈ ಕೆಮಿಕಲ್ ಸ್ಟ್ರೇಯರ್ಸ್ ಒಂದು ಪೈಪೋಟಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು :

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಬೈರೇಗೌಡ)

ಧಾರವಾಡ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರೋಗ ಬಂದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಖಾಸಗಿ ಉದ್ಯಮಿಗಳವರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ 40 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ಸ್ವೇಚ್ಛಾ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಇಷ್ಟು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿದೆಯೇ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಉಪಕರಣಗಳು ಇಲ್ಲವೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟು ಹೊರತು, ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು ಭದ್ರವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಕಷ್ಟ; ಖಾಸಗಿ ಜನತೆಯ ಪ್ರಜ್ಞೋದನೆಗೆ, ಯಾವುದೂ ಫರ್ಮುಗಳ ಶಕ್ತಿಗೆ ಒಳಗಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ.

ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪಂಪುಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನನಗೆ ಒಂದು ಶಂಕೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಇದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುತ್ತಾರೋ, ಅಲ್ಲೆಲ್ಲೇ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಬಹಳ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದರಿಂದ, ಬಾವಿಗಳು ಖಾಲಿ ಯಾಗತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ, ಒಂದೊಂದು ಬಾವಿಗೂ ಎಸ್ತಾರದ ಅಂತರ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಜ್ಞರು ಕೂಡರೆ ತಕ್ಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ, ಬಹುಶಃ ಸಹಸ್ರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಬಾವಿಗಳು ನಿರುಪಯೋಗವಾಗಿ ರೈತನಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಬಹುದು.

ಈ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕುವ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಮಿಶ್ರಿಲುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗಿದೆ. ಅವರು ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಮಿಶ್ರಿಲುಗಳು ಬಹಳ ಭಾರವಾದುವು, ಅವುಗಳು ಬಾವಿಗಳ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ, ಆಳ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ನೋಡಿ ಹೇಳಿದರು. ಈ ದೊಡ್ಡ ಮಿಶ್ರಿಲುಗಳ ಬದಲು, ಸಣ್ಣ ಮಿಶ್ರಿಲುಗಳನ್ನು ತಂದು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು; ಅದರಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ತೆಗೆದ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಮಿಶ್ರಿಲುಗಳನ್ನು ತರಬೇಕು, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಶನ್ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ಅದು ನೇಷನಲೈಸ್‌ಮೆಂಟ್‌ನ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೂ ಸಹ, ಅದರ ಪ್ರತಿಫಲ ನಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ.

ಪೈರಿತವಾಗಿ ಏನು ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದು ಆಗದೆ, ಇದ್ದಮಾಣು ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಭೂಮಿಯ ಸಾರಾಂಶವೇ ಕನಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸಹಸ್ರಾರು ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಸಾರವಿರಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ನು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬಹಳ ಬೇಗನೆ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ರಸ್ತೆಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಎಂದರೆ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೆವ್ವೇಸ್ ರೋಡುಗಳು ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನಗಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ಭೂಮಿ ಉಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

5-00 P.M.

ಬೆಂಗಳೂರು ಧಾರಣೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಬೆರೆಗಳು ಇಷ್ಟು ಇಳಿಯಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ, ಇಂತಹ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ರೈತರು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಹತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ, ಐದು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಪುನಃ ಸುಧಾರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲವಾದರೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರು ಧಾರಣೆ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ರೈತ 13 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರದವರು ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಈಗದಾದರೂ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಎಕ್ಸ್-22 ಎನ್ನುವ ರಾಗಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು 20-25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಎರಡು ಮೂರು ಜಾತಿಯ ರಾಗಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಹೆಚ್-22 ರಾಗಿ ಬೀಜ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬೆಳೆದರೂ ಇಳು

ವರಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾದ ತಳಿಗಳನ್ನು ತಂದು ಸಾಕದಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿ ಇದರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ರಾಗಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಅದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರಬಹುದು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಜನಕ್ಕೆ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವಾಗ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು ಇರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದೇಕೆ ಹೀಗಾಗುತ್ತದೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ, ತಜ್ಞರೊಳಗೊಂಡ ಯಾವ ತರಹದ ರೀನರ್ಚನ್ನು ಮಾಡಲು ಸರಿಯಾದ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಕಾನೂನು ಟಿಟ್ಯೂಟು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ಅಂತಹ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರ ಮೂಲಕ ಕೆಲಸಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮಗೆ ಬಂದಿರುವ ಎನ್ಸಿಮೇಟ್ಡ್ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರೀನರ್ಚು ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಈಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸಗಳಂತೆ ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಿಂದ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದು ಬಂದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಮೊದಲು ಇದ್ದಂತಹ ಒಂದು ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಈಚೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಬದಜನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಫರ್ಷರೈಸರುಗಳನ್ನು ಸ್ಪೋಟು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕಾ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಅವರುಗಳಿಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ತಾಲ್ಲೂಕಾ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳವರು ಒಂಭತ್ತು ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರೈಮರಿ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಬೆಳಸಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶವಿರುವಾಗ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ರಾಭ ಬರುವಂತೆ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಹು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅದರಂತೆ ಕೆಲಸಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಇನ್ನು ಅಲೂಗಡ್ಡೆ ಬೀಜವನ್ನು ಹೊರಗಿನಿಂದ ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಾರದೆ ಇದರ ಬೆಳೆಯೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಯಾವಾಗಲೂ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವಂತಹ ಬೆಳೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಹಾಗೂ ರಂಗೂನು ಕಡೆಗಳಿಂದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ತರಿಸಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರೀನರ್ಚು ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲು ಸರಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ (ವ್ಯವಸಾಯ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮೀ, ವ್ಯವಸಾಯದ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕರು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ಈ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆ ತಮಗಾಗಿಯೇ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಸಂಶಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ನಾನು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಇಂತಹ ಸಂಶಯಗಳನ್ನು ಆಳಿಸುವುದು ಮೊದಲನೆಯದು ಎಂದು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮೀ, ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ಸಂಸಾರಗಳಿಂದ ಬಂದವರೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲೇ ತೊಡಗಿರುವವರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ನನಗಿಂತ ಸುತ, ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯೊಳಗೆ ಈ ವ್ಯವಸಾಯದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕಡೆ ನೋಡಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಈ ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಬೀಜ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಾದವರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಉತ್ತಮವಾದ ಬೀಜವನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಶೇಕಡಾ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಗಳವರು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ನೀಡು ಫಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಫೌಂಡೇಷನ್ ನೀಡುಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ನಾವು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ಡ್ ಗೋಯರುಗಳ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೀಡ್ ಆಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಒಂದು ಕ್ರಮ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ)

ತಾಲ್ಲೂಕಾ ಮಂಡಲಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರುಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನನಗನಿಸುವುದು, ಅವರೂ ಸಹಿತ ಸ್ವಲ್ಪ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ಫೌಂಡೇಷನ್ನು ಸೀಡು ಎಂದು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೋ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ ಸೀಡಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ಡ್ ಗ್ರೋಯರುಗಳ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆಯಲು ಅದನ್ನು ಹಂಚಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಬಹುಶಃ ನನಗನಿಸುವುದು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿರುವ ಹಾಗೆ ಸರ್ವೆಕ್ಷನ್ ಸೀಡನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರುಗಳು ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಅನುಸರಿಸದೇ ಇದ್ದರು ಎಂದು ನನಗೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಉತ್ತಮವಾದ ಬೀಜವನ್ನು ಹಂಚಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಂತಹ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಸ್‌ಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಫೌಂಡೇಷನ್ನು ಸೀಡೆಂದು ಮಾಡಿ ಅದು ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಹಂಚುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಭತ್ತದ ಬೀಜ, ಇದು ನಮಗೆ ಫೌಂಡೇಷನ್ನು ಸೀಡುಗಳು ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು—ನಮಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಇದೆ. ಇದನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕಾ ಲೆವೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ಡ್ ಗ್ರೋಯರುಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಮಲ್ಟಿಪ್ಲೈ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಬಹುಶಃ ರಾಜ್ಯದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದು ಚರ್ಚೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ರಿಜಿಸ್ಟರ್ಡ್ ಗ್ರೋಯರುಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯನ್ನೇ ಬೇರೆ ಏಕೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎನ್ನುವುದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಾವು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟು ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದರಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಫೌಂಡೇಷನ್ನು ಸೀಡುಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಮಾಡಬಹುದು.

ಆಪೇರಿ ರೀಸರ್ಚ್ ಗ್ರೂಪಿಂಗ್. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ರೀಸರ್ಚ್ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡಬೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಷ್ಟು ಉತ್ತಮವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಆದುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಆದರಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

1961—62 ರಲ್ಲಿ	ಇಂಡೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದು	1,49,309	ಟನ್ಸ್
	ಅರಾಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದು	94,000	ಟನ್ಸ್
	ಸಪ್ಲೈ ಆದುದು	62,498	
	ಹಂಚಿಕೆಯಾದುದು	53,250	ಟನ್ಸ್
1962—63	ಇಂಡೆಂಟ್ ಆದುದು	1,35,000	
	ಅರಾಟ್‌ಮೆಂಟ್	1,09,915	
	ಸಪ್ಲೈ	1,04,849	
	ವಿತರಣೆಯಾದುದು	73,115	
1963—64	ಇಂಡೆಂಟ್ ಆದುದು	1,44,000	
	ಅರಾಟ್‌ಮೆಂಟ್	1,06,289	
	ಸಪ್ಲೈ	1,06,327	
	ವಿತರಣೆ	1,07,422	
1964—65	ಇಂಡೆಂಟ್	1,57,000	
	ಅರಾಟ್‌ಮೆಂಟ್	91,033	

31ನೇ ಮಾರ್ಚ್‌ದವರೆಗೆ ಈ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಸಪ್ಲೈ ಆದುದು ವಿತರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಅಂಕಿಅಂಶಗಳಿಂದ ಮೂರನೇ-ಎರಡು ಭಾಗ ಅರಾಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಅರಾಟುಮೆಂಟಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಬರಾಜು ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ರೈತನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಸಪ್ಲೈ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ ಬಳ ಉತ್ತಮವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಉತ್ತಮ ಬೀಜ ಪಡೆದು ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಕೊಡಬೇಕು. ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕಡೆ ನಿಗಾ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ

ರೈತರಿಗೆ ಇದರ ಉಪಯೋಗ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ರೈತರು ನಿಗಾ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಗಿದ್ದಾರೆ ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಸೇವಕರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪ್ರಚಾರ ಸಹ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ದಿವಾನ್ ಸ್ಟ್ರೀಷನ್ ಫ್ಲಾಟ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಮರು ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ರೈತರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಆ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair.]

ಇನ್ನು ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇರಾಖೆಯವರು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇರಾಖೆಯವರು ಸುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದಾರೆ ಏನೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹಾಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಬೇರಚಿಲ್ವೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಿಗಟಿ ಹಾವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದು ಅದರ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. 1963-64 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಇರಾಖೆಯು ಈ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸುಮಾರು 30,400 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪ್ರೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಫರ್ಮ್‌ಗೆ ಸ್ಪ್ರೇ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಉಳಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇರಾಖೆಯವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆಯವರ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ 1964-65ರಲ್ಲಿ 36,820 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಇರಾಖೆಯವರು ಸ್ಪ್ರೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ (ಭದ್ರಾವತಿ).—ಹಾಗಾದರೆ ಆಹಾರ ಅಭಾವ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ವಿಜಾಪುರ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಕೋಲಾರ, ರಾಯಚೂರು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಮ್ಮ ಇರಾಖೆಯವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ. ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ರಾಧಪ್ಪ.—ಒಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್. ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅನುಭವ ಇದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದು ತಪ್ಪು ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮಗೆ ಹೇಳುವುದು ನಿಜವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ನಾವು ಹೇಳುವುದು ನಿಯೋಗಿದೆ ಎಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ?

MR. DEPUTY SPEAKER.—There is no point of order in it.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದು ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹೈದರಾಬಾದ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಗೋದಿ ಬೀಜ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಗೋದಿ ಬೀಜ ಎಲ್ಲೆಂದೆ ತಂದಿದ್ದೀರಿ ? ನಾನು ಎಸ್‌ಮೇಟ್ ಕಮಿಟಿ ಚೇರ್ಮನ್ ಇದ್ದಾಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಹೋಗಿನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಗೋದಿ ಬೀಜ ಕಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ಒಕ್ಕಲಿತನದ ಅನುಭವವಿದ್ದ ನಮ್ಮಂಥವರು ಇದು ಉತ್ತಮ ಬೀಜ ಎಂದು ನಂಬುವುದು ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ನಾವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 94,837 ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ನಾವು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. 1964-65ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತಿ ಸಹಾಯದಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡ್ ಸಹಾಯದಿಂದ 1,01,000 ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಬುಲೆಡೋಜರ್ಸ್ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕರು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಎಂದೂ ಕೆಲವರು ನಿಲ್ಲಿಸಬಾರದು ಎಂದೂ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬುಲೆಡೋಜರ್ಸ್ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್ ಸರ್ವಿಸ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾದಾಯಿ ಪಹಾ (ಬಾಗೇವಾಡಿ).—ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿವೆ. ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ರೈತರಿಗೆ ಅವು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಈಗ ಇದನ್ನು ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರೈತರುಗಳಿಗೆ ಹೈರ್‌ಪರ್‌ಫೋಮ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಮೇಲೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು ಅವುಗಳಿಂದ ಕೇವಲ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರೈತರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನುಕೂಲ ಎದೆಯೇ ಎನಿಸಿ ಅವುಗಳಿಂದ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ರೈತರುಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ರೈತರುಗಳಿಗೂ ಅವುಗಳಿಂದಲೇನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಪಾನಿನಿಂದ ಕೆಲವು ಚಿಕ್ಕ ಸೈಜಿನ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ 25 ಬಂದಿವೆ. ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಇನ್ನೂ 180 ಬರುವುದಿದೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರೈತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲು ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲಾದಲ್ಲೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಂಥ ಸ್ಕೂಲುಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈಗ 6 ಮಾತ್ರ ಇವೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರಿಸರ್ಚ್ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎ. ಬೈರೇಗೌಡರು ನಮ್ಮ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಮುಂದೆ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕವೇ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಒಂದು ನಿರ್ಧರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಗ್ರಾಜುಯೇಟುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಸಂಬಳ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಖಾಸಗಿ ಫರ್ಮುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಇವರಿಗೂ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೂ ಗ್ರಾಜುಯೇಟುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವಂತೆ ಕೊಡಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಗ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಸಾಯಿರ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎ. ಬೈರೇಗೌಡರು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯಲು ಅದರಲ್ಲೂ ಡ್ರೈ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಉಪಯೋಗ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಈ ವರೆಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಂಟೂರ್ ಬಂಡಿಂಗನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. 1964-65ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ 80 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಗುರಿಯಿದೆ. ಆದರೆ ಸಾಯಿರ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳೂ ಎದುರು ತೊಡರುಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್‌ಗಾಗಿ ಜನರು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅತಿಥಿತ ಜನರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅವರಿಗಿಲ್ಲಾ ಟ್ರೈನಿಂಗನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಯಿತು. ಆದಷ್ಟೂ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ಸರ್ಕಾರದವರ ಉದ್ದೇಶವೂ ಕೂಡ ಆಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ : ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎ. ಬೈರೇಗೌಡರು ಬೋರ್ಡರ್‌ ಸ್ಕೀಮನ್ನು.....

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇವಲ ಬೈರೇಗೌಡರ ಒಬ್ಬರ ವಿಚಾರವನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನಾನು ಸಿನಿಯಾರಿಟಿ ವಿಚಾರ ಕೇಳಿದ್ದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ...

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬೈರೇಗೌಡರ ಒಬ್ಬರ ವಿಚಾರ ಬಿಟ್ಟರೆ ನಿಮಗೆ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಏನೂ ಕೇಳಿಯೇ ಇಲ್ಲವೋ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೂ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲರು ಸಿನಿಯಾರಿಟಿ ವಿಚಾರ ಎತ್ತಿ ಅದರಿಂದ ಅನೇಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಐದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಒಂದು ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಅದಿ ಕಾರಿಗಳ ಸಂಬಳದ ಸ್ಕೇಲುಗಳು ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಈಕ್ವೈಟ್ ಮಾಡ

ತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಡರುಗಳಿವೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವರು ಕೋರ್ಟುಗಳಿಗೂ ಹೋಗಿ ದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನೀಗ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಉತ್ತಮ ಬತ್ತನೆ ರಾಗಿಯನ್ನು ರಿಸರ್ಚ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ಅನ್ವೇಷಣೆ ರಾಗಿ, ಎಂಬ ಜಾತಿಯೊಂದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅದನ್ನು ಟ್ರಯಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಕಾವೇರಿ ಡೆಲ್ಟಾದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅದರ ಟ್ರಯಲ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಇನ್ನು ಅನೇಕರು ಜಯಧರ ಹತ್ತಿ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹತ್ತಿ ವಿಚಾರ ಎತ್ತಿ ಈ ಬೆಳೆಗಳು ಕೆಡು ತ್ತಿವೆ, ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿವ್ವಳ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೇ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಲೂಗಡ್ಡೆ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದ್ದಾ ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಬರ್ಮಾದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತಿತ್ತೋ ಅದರ ನಾಲ್ಕು ರಷ್ಟನ್ನು ಈಗ ಸಿರೋನಿನಿಂದ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳ ಹಾಗೂ ತರಕಾರಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕ್ಯಾಪ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರ ಅಂಗವಾಗಿ ಮೈಸೂರು, ಮಂಗಳೂರು, ಧಾರವಾಡ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ರಾಯಚೂರು ಇತ್ಯಾದಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಇನ್ಸೋಲೇಟೆಡ್ ವ್ಯಾನು ಮೂಲಕ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲರತಕ್ಕವರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಈ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕವರಿಗೂ ಗಿರಾಕಿಗಳು ಸಿಕ್ಕಿ ಉಭಯತ್ರರಿಗೂ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುವುದು. ನಾನು ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿ ಸರ್ರೂ ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸರ್ರಾನುಮತ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ನನಗಿಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಖರ್ಚಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

5-30 P. M.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ತಾವು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದಿರಿ. ಈ ಡಿವ್ಯಾಂಡಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಇರಾಖೆ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ನೆಚಿವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರೂ ಕೂಡ ಉತ್ತರ ದಯಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 1963-64ನೇ ಸಾಲನ್ನು ಗ್ಯೂಪ್ 12ಕ್ಕೆ 25 ಲಕ್ಷ 63 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾ ಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಗ್ಯೂಪ್ 13 ರಲ್ಲಿ 10 ಲಕ್ಷ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ 5 ಲಕ್ಷ 40 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. 27 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಖಾತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ನೆಚಿವರ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ಆಹಾರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಅರ್ಥ ವಾಗುತ್ತದೆ, ಎಮ್ಮೆ ಕೆನರಿನೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿದಾಗ ಕೆನರು ಹೇಗೆ ಹತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಈ ಇರಾಖೆಗೆ ಕೆನರು ಹತ್ತಿಕೊಂಡಿದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಥಳಿಗಳು ಕಡೆಯೊಳಗೆ ಮಂಜೂ ರಾಗುತ್ತವೆ, ಮಂಜೂರಾದ ಮೇಲ್ಕುರ್ಚಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಾವಕಾಶ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದ ಹಣವನ್ನೂ ಕೂಡ ಬರ್ಚು ಮಾಡದೇ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸದೇ ಇರುವವರ ಮೇಲೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಮಂಜೂರಾಗಿ ಬರುವುದೇ ತಡವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ಹಾಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಅನ್ಯಾಯ ವಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಯುವಕರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ನಿಮಗೆ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಆವರಿಗಾದರೂ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ.

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ)

ಎಂದು ಹೇಳಿ. ಈ ರೀತಿ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ರೈತರಿಗೆ ಆಹಾರದ ಸಮಸ್ಯೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಇದೆ, ಒಂದು ಕಡೆ ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಕಟ ಪಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಏನು ಅನ್ಯಾಯ ಇದು ?

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸೀಡ್ ಫಾರಂಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನೂರಕ್ಕೆ 90 ಭಾಗ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಹಣ ರ್ಯಾಪ್ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಕೆಲವು ಸೀಡ್ ಫಾರಂಗಳನ್ನು ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದೇ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಳ ನೋಡಿ ಸೆರೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಈಗ ಎನ್. ಇ. ಎಸ್ ಬಾಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಸೇವಕರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ, ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ನೇಮಕ ಆಗಿಲ್ಲ. ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಗನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲರಾವ್ ಮುಂಡು (ಹಮನಬಾದ್).—ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಡಿವಿಜನ್ ಮಂಜೂರಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ಆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ನಿಬ್ಬಂದಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ತರಬೇತಿ ಆಗಬೇಕು ಅದು ಆಗದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಕಷ್ಟ ಬಂದಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾಸ್ 3 ರಿಂದ ಕ್ಲಾಸ್ 2ಕ್ಕೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಮಾಡುವಾಗ ಸಿನಿಯಾರಿಟಿ ಲಸ್ಟ್ ಫೈನರ್‌ಸ್ಟ್ ಆಗದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಅದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಬೇಗನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಪವರ್ ಸ್ಟ್ರೀ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದೆ, ಕ್ರಷರ್ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದೆ ಡೀಸೆಲ್ ಸೆಟ್ ಕೂಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ ಇದು ಯಾವದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ತಾವು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಡೀಸೆಲ್ ಸೆಟ್‌ಗೆ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ರೇಟ್ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡುವವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು, ನಾವೂ ಸಹ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಅವರಿಂದ ಅದು ಬರಬೇಕು.

(ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ನಿಂತುಕೊಂಡರು)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಏನು ಕೇಳಿದರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ಕ್ಯಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವುದಾದರೆ ಸೆನ್ಸ್ ಸಮಿತಿ ಇದೆ. ಅದರ ಇದನ್ನು 6 ಗಂಟೆಗೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಹೇಗೆ ಮಾಡೋಣ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ನೋಡಿ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ಹೀಗೆ ಅವಸರ ಮಾಡಿದರೆ ನಾವೇನು ಮಾಡೋಣ ? ನಮ್ಮ ಬಾಯಿಗೆ ಬೇಗ ಅದರೂ ಹಾಕಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ಹೇಳುವುದಾದರೂ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ಈ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ ವಿಷಯ ಬಹಳ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ, ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ನಾವು ಏನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಹಾರದ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ರೈತರ ಕಷ್ಟ ತಾವು ಅರಿತ ವರಾಗಿದ್ದೀರಿ ಅದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ಮನುಷ್ಯರು, ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರೀತಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಮಾತನಾಡಲು ತಾವು ನಿಮ್ಮ ವಿಷಯ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀರಾ? ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ನಾನೇನೂ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ ಅಷ್ಟೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ನನಗೂ ಸಂತೋಷ ಇದೆ. ಆದರೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾದವರು ಇಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ನೀವು 6 ಗಂಟೆಯ ನಂತರ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್ (ತಿಕೊಟ).—ಜೈಂ ಅರಾಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಜೈಂ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಜೈಂ ಅರಾಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು ಅಂತ ನೋಡಿ ಆಮೇಲೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ದೂಷಣೆ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಕೆ. ಕಂಬಳಿ (ಕುಂದಗೋಳ).—ಬೇರೆ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾರು ಮಾತನಾಡಿ ದ್ದರೋ ಅವರಿಗೆ ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ನಮಗೂ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇತ್ತು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನವಿ, ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಸೆಷನ್ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆಹಾರದ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನು, ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಲೋಪ ದೋಷ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾವಾದರೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಏಕೆ ಬರಬೇಕು, ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವೇದ್ಯವಾಯಿತು. ಇತರ ಮಿನಿಸ್ಟರುಗಳು ಮಾತನಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದರೆ ನಿಮಗೇ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ (ಹಣಕಾಸಿನ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಸೆಷನ್ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಬಡ್ಡೆಟ್ ಸೆಷನ್ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಆಗುವುದು ಎರಡು ಸಾರಿ ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ!

ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲರಾವ್ ಮುಡಬಿ.—ನಾಳೆ ಒಂದು ದಿವಸ ಇದರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದೀತು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಪ್ಪರವರೆಗೂ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಕಾರ ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಾಳೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೂ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ, ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾಧಾನವಾಗುವಂತೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ, ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಆ ರೀತಿ ಇರುವುದಾದರೆ ನನ್ನದೇನೂ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇಲ್ಲ—I have no objection. Shall I continue this demand tomorrow also? The only thing is, there are important demands.

Any way, I put it to the House: Shall I hold this over till tomorrow? I have no objection.

Sri B. D. JATTI.—If necessary, we can sit for fifteen minutes and finish.

Mr. SPEAKER.—Till 7-30 I am prepared to sit. I am giving time for clarification till 7-15. But there must be some method.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ (ಆರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಶಾಖೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ನನ್ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಒಬ್ಬರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದಂಥ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಜನಾಂಗದಿಂದ ಬಂದಿರುವವರು ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಅನುಭವಿಗಳು. ಅವರು ಈ ದಿವಸ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಇಡೀ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಮೀನನ್ನು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡು

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ)

ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಯಾವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ 2-3 ವಿಷಯಗಳಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವಿಸ್ತಾರಗಾರಿಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಹಿಂದುಳಿದ ಬಡಜನರಿಗೆ ಸೇರಿದ ಕಸಬಾಗಿದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಡುಕಾಡುತ್ತಾ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಥವರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕಂಪವಿಟ್ಟು ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ರೀಸರ್ವೆ ಕೂಡ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿದೆ. ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಷ್ಟುಬೇಗ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಅಂಕಲಂಶಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಜನ ಈ ವಿವರ ಸುಮಾರು, ಆಗಲೇ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ, 6 ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತರ ಕನಡ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಸಬನ್ನು ವಲಂಬಿಸಿರುವ ಸುಮಾರು 20 ಸಾವಿರ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಹಿಂದೆ ಎರಡು ಕೇಂದ್ರಗಳಿದ್ದುವು, ಈ ವರ್ಷ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ 3 ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಕಾರವಾರ, ಮಂಗಳೂರು—ಈ ಎರಡು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರಿಕ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತು; ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಫಾರ್ನ್ಸ್ ಇರಾಖೆಯಿಂದ ಒಂದು ಯಾಂತ್ರಿಕ ದೋಣಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಯೋಚನೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿಯವರು ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ದೋಣಿ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಧನ ಮತ್ತು ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಈ ವರ್ಷ ಸುಮಾರು 191 ದೋಣಿಗಳು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಒಡಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 10 ಸಾವಿರ ಚದರಮೈಲಿ ಇರುವ ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾದ ಖಾನಿ. ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದು ರಫ್ತು ಮಾಡಿ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಸುಮಾರು ಅರೂವಾರ ಕೋಟಿರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರದವರು ಅರವತ್ತೆರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಕ್ರಾಫ್ಟ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು, ಕೊಟಿ ರೂಪ ಹಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಸೂ ಉಳಿಸಿಕೊಡದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ, ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಇದನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಉಳಿಯದ ಹಾಗೆ ಈ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್ ಬೋಟ್ ಹೆಡ್ಡಾಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಫಿಷಿಂಗ್ ಹಾರ್ನ್ಸ್ ನಾಲ್ಕನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯವೂ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಟೆಂಡರು ಕರೆಯುವಾಗ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗಮನಕೊಡದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಮಲ್ಟಿ ಬಂದರನ್ನು ಯುಗೋಸ್ಲೇವಿಯಾದ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ದೊಡ್ಡ ಬಂದರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯುಗೋಸ್ಲೇವಿಯಾದವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವರೊಡನೆ ಆ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೊರದೇಶಗಳ ಸಹಕಾರ ಪಡೆದು ಈ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಹಾರ್ಬರ್ ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್, ಫೀರಿಂಗ್ ಪ್ಲಾಂಟ್, ಕ್ಯಾನಿಂಗ್ ಪ್ಲಾಂಟ್, ಮೆಕನೈಜೇಷನ್ ಮುಂತಾದ್ದೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯುವುದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಹೊರದೇಶಗಳ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಅವರ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನ ಪಡೆದು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ 10 ಸಾವಿರ ಚದರಮೈಲಿ ಇರುವ ಸಮುದ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಖಾನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅದರ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ರಾಜ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಈ ಕಸಬಿನಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯವೇನು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನೂ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಫಿಷರಿ ರಿಕ್ವಿಜಿಟ್ಸ್, ಸಾರ್ವ್, ಸಹಾಯ ಧನ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಾವು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 32 ಪಿಪ್ ಕ್ಯಾರಿಂಗ್ ಯಾರ್ಡ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ವರ್ಷ ಉಪ್ಪು ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಇರಾಖೆ ಬೇರೆ ಜಾಸ್ತಿ, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಉಪ್ಪಿನ ಬೆಲೆ ಕಡಮೆ ಇತ್ತು. ಅದುದರಿಂದ ಈ ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚು ಮಾರಾಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂಡಿಸಿದಂತಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಧನವನ್ನು

ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ನಾಪೂ ಸೇರಿ ಶೇಕಡ 50 ರಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅಷ್ಟಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಶೇಕಡ 25 ರಷ್ಟಾದರೂ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದಿಂದ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕನಬಿನ ಜನ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಅವರ ನೆಲ ಮರಳು, ತೆಂಗಿನಗರಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ. ಅವರ ಸ್ಥಿತಿ ಅತ್ಯಂತ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಂಗಳೂರು ಬಂದರನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಪುನರ್ವಸತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಲೇಔಟ್ ಮಾಡಿ ಸ್ಥಳ ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ; ಮನೆ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಸಚಿವರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಫಿಷರಿ ಇಲಾಖೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬಹುದು. ಇನ್‌ರೆಂಟ್ ಫಿಷರಿ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತಾ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಶೀತಲ ಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಅಹಾರ ಸಚಿವರು ಬಂದಾಗ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ. ಈ ದಿವಸ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, 7 ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ, ಮಂಜೂರಾಗುತ್ತದೆ.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಗೊತ್ತುಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಇನ್‌ರೆಂಟ್ ಫಿಷರಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕೆರೆ ಕಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೀನುಮರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸುಮಾರು 82 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಮೀನು ಮರಿಗಳನ್ನು ತಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದೊಳಗಡೆಯಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲದೆ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದಲೂ ಮರಿಗಳನ್ನು ತರಿಸುತ್ತಲಿದ್ದೇವೆ. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 14 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮೀನು ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲು ಮರಿಗಳನ್ನು ಹಂಚಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇವೊತ್ತು ಸುಮಾರು 28 ಲಕ್ಷ ಮೀನು ಮರಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂಗಾಳದಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ರಿಸರ್ವಾಯಿರುಗಳಲ್ಲಿ ನರ್ಸರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಮೀನು ಮರಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವಾರು ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈಗ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಧ್ಯರಾಜ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಂದರೆ, ಮೀನುಗಾರರ ವಸತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಹಾಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಗಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸಗಳು ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇವರುಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಟ್ರೈನಿಂಗು ಸ್ಕೂಲು ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಧ್ಯರಾಜ್‌ರವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿದರೆ ನಮಗೂ ತುಂಬಾ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು 125 ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಇವರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿ ಸಾಲದ ಹಣವನ್ನು ಸರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾನೂ ಬಾಕಿ ಇಲ್ಲದಂತೆ ವಾಪಸು ಕೊಟ್ಟು ಯಾವ ತರಹದ ಡಿಫಾರ್ ಕೊಡ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಸಾಲದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾನೂ ಬಾಕಿ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ವಾಪಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಪುನಃ ಏಳು ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಸಾಲ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕೊಡಲು ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆಸುತ್ತಿವೆ, ಇವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ಇಟ್ಟು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಸಾಲದ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೋ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಕಾರದವರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವರಿಗೆ ಅಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನೂ ಅಹಾರ ಸಚಿವರು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು, ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾಯರು, ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ಯಾರೂ ಅಷ್ಟು ಕಟುವಾದ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಇದರತ್ತ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇಬ್ಬರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಗೆ ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆಯಿಂದ ಹೋಗಿರತಕ್ಕ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಾಪಸು ಕೊಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ)

ಸರಕಾರದವರು ಒಂದೆ: ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾಡಿ ದಂತಹ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನುಮಾರು 5 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ನುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರ ಅಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇವು ಗಳೆಲ್ಲಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೆಜ್ಜೆನಲ್ಲಿ ನೋಟೀಫಿಕೇಷನ್ನುಗಳು ಆದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ನಾಟಾಗಳು ಕಳುವಾಗಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕಾನೂನು ಬಹಳ ಹಳೆಯದು, ಅದು 1901 ರಲ್ಲಿ ಆದುದು. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ನಿರಾವರಣಿ ಸೌಕರ್ಯ ಸಿಗುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಂತಿಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಿಂತಹ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಜಮೀನಿನ ಮೇಲೆವಾರಿ ಕೆಲಸಗಳಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಮಾಡಿರುವ ಕಾನೂನು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನದು, ಎಂದರೆ, 1901 ರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವಾರು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮರಗಳ ದುರುಪಯೋಗಗಳಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹೊಸ ಕಾನೂನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಪಾಸಾಗಿದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರೂಲ್ಯುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಅನುಪೇಷೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಆಗಲೇ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ರೂಲ್ಯುಗಳು ಫೈನಲ್ಯೆಸು ಆಗುವುದರಲ್ಲಿದೆ. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಈ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಫೈರ್ ಆರಂಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶವೂ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವ ಏರ್ಪಾಡನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಬಡವರಾಗಿರುವ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಗದ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾಲ್ಕನೇ ವರ್ಗದ ಜನರ ಕೆಲಸಗಳೇನು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವವರು ಬಿಸಿ, ಮಳೆ, ಜಳಿ, ಗಾಳಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವಾರು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಇವರ ಮೇಲೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಇವರು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಸೀಲಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಉತ್ತರ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಅರಣ್ಯದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಅಷ್ಟು ಕಾಡುಗಳ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾಯರು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೆಲವಾರು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನುಮಾರು ವರ್ಷಂಪ್ರತಿ 63,706 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ನುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಟೀಕ್ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ನು ನುಮಾರು 12,346 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಸಾಫ್ಟ್ ವುಡ್ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ನು ನುಮಾರು 12,155 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದೆ; ಕ್ಯಾಷ್ವೊ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ನು 13,292 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ರಬ್ಬರು ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ನುಗಳು 797 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಲನೋಲಯಾ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ನು 1,015 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ರಬ್ಬರು ಹಾಗೂ ಲನೋಲಯಾ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿರುವುದು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ನುಮಾರು 4,63,519 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಮರಗಳ ಜಾತಿಯನ್ನು ಮೂರನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ನುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಅದಾದರಿಂದ ನೀಲಗಿರಿ ಮರಗಳನ್ನೇ ಬೇರೆ ತರಹದ ಜಾತಿಯ ಮರಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು

ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಪ್ಲಾನನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಂಡರ್ ಆಗ್ ನೈಸ್ಟ್ ಫಾರನ್ನು ಎಂದು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಶೇಕಡಾ 50 ರಷ್ಟು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವರ್ಷಪ್ರತಿ ಸುಮಾರು ನೂರು ಜಾತಿಯ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳಸಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ನಾನಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆದ ವನ ಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವೂ ಭಾಗವಹಿಸಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗಿಂತಲೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ಪ್ರಾಂತಗಳವರೂ ಬೆಳೆದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆರ್ ಇಂಡಿಯಾ ಫಾರನ್ನು ಬೋರ್ಡಿನವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಮೊದಲನೇ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಈ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 18 ರಷ್ಟು ಅರಣ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಮೀನನ್ನು ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಿಂದಲೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವಾರು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಅರಣ್ಯದ ಮೃದು ಮರಗಳನ್ನು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಮರಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಪೇಪರು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಬಿದಿರುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎಷ್ಟು ಇಂಧನಗಳಿವೆಯೋ ಅವಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಮರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಡಲು ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಮುಂದೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯೀಷನ್ನುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

6-00 P.M.

ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಬೆಂಬಲ ಸಿಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ಎಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಕಳ್ಳತನವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಜನಗಳಿಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರಾ ಅಲೋಯಸ್‌ನೂ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟು ಯಾರು ಕಳ್ಳತನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತಮ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳು ಹಾಗೂ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು, ಆ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿ. ನನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ತರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಭೂಕಂದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಎಸಿ.ಮೇಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ರೋಷದೋಷಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಇಲಾಖೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್ ಅವರು ಕೆಲವು ರೋಡುಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ 9 ಕೋಟಿ 40 ರಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಗೆ ಏನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಆ ಹಣ ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇರೆ ವಹಿಸುವುದು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೇ ಸೇರಿದೆ. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಮೇಂಟೆನ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಾವೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಆಗತಕ್ಕ ಕಡೆ ಕೆಲವೊಂದು ತತ್ವಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಭಾಗದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮರನಾದು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣಸಹಾಯ ಪಡೆದು ಮರನಾದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಏನೇನು ರಸ್ತೆಗಳ ಸೌಕರ್ಯ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಡಯ್ಯ)

ಅವೆಲ್ಲದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಇಲಾಖೆ ಏನು ಹೊಸ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಮೀನು ಇಲಾಖೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎರಡು ಖಾತೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಚರ್ಚೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಟೀಕೆ ಬಾರದಿದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನಮಯವಿರಲಿಲ್ಲ, ಹೇಳುವುದು ಬಹಳ ವಿಚಾರಗಳು ಇತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೂ ಅನೇಕ ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಇಲಾಖೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅತಿ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಟೀಕೆಗಳ ಬಾಣ ಬಾರದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಆ ಎರಡು ಖಾತೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಖಾತೆಗಳಿಗೆ ಬಡ್ತಿಟ್ಟಿಲ್ಲ ಒದಗಿಸಿದಂಥ ಹಣ ರ‍್ಯಾಪ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನನಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎರಡು ಖಾತೆಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾನು ಅಂಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. 1962-63 ರಲ್ಲಿ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂಗಳಿಗೆ 253 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ 252.14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. 63-64 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 265 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆ 263.07 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ, ಈ ವರ್ಷ ಅಂದರೆ 1964-65 ರಲ್ಲಿ 224 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರೆ ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದು ಕಳೆದ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ವರೆಗೆ 131 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಾಗಬಹುದು. ಅದರಿಂದ ಈ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ ರ‍್ಯಾಪ್ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ 1963-64ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 75 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಾಬಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸೆಮಿನಾರ್ ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಗಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ 74.4 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. 1964-65ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 71.55 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರೆ ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದು 69 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇನ್ನೂ ಈ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯೊಳಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಹೊರತಾಗಿ ನನಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಸೀಲಿಂಗ್ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ 1 ಕೋಟಿ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನಿಂದ ನಮಗೆ ಮಂಜೂರು ಆಗಿದೆ. 41 ಹೊಸ ಗೋಡಾನುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ 45 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಈ ವರ್ಷ ಹೊಸದಾಗಿ ಗೋಡಾನುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಇಲಾಖೆ ಯವರ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಪರಿಹರಿಸುತ್ತೇವೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅವರು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೌನ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವೆನಿಸುತ್ತದೆ, ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಒಟ್ಟು 183 ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು 1 ಕೋಟಿ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಮೊದಲೇ ನಾನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಒಟ್ಟು 8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗ ನಮಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಂಜೂರುಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆಂಬ ಭರವಸೆ ನನಗಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅನೌನ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವ ಹೊಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕಳೆದ ಎರಡುಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಡ್ತಿಟ್ಟಿಲ್ಲ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಒಟ್ಟು 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ

ಗಳಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹಣದ ಅನಾನುಕೂಲತೆಯಿಂದ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದರೂ ಅವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆ ಇನ್‌ಸ್ಟಾರ್ಮೆಂಟನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಬಹುಶಃ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು 1½ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 3 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಮನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಒಂದು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಆ ಹಣವನ್ನು ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಶೇಕಡ 2 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಡ್ಡಿಯಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಇಂಥಾ ಒಂದು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ 200 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿನ ಮರವನ್ನೂ ಸಹ ಅವರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಪೇರ್‌ಹಣವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು 10 ರೂಪಾಯಿ ಪೇರ್‌ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ 90 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಲದ ರೂಪವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಒಬ್ಬ ಅವರ ಪೇರು ಹಣ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಬಾರೋಯಿಂಗ್ ಕೃಪಾಸಿಟಿಯನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಾವು 10ರಿಂದ 30ರವರೆಗೆ ಬಾರೋಯಿಂಗ್ ಕೃಪಾಸಿಟಿಯನ್ನು ಏರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಇಲ್ಲದೆ ಯಾವರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಈ ಯೋಜನೆ ಕುರಿತವಾಗಬಾರದು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರೈಫ್ ಇನ್‌ಷೂರಿಂಗ್ಸ್ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅದು ಕೆಲವೊಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಧಾನವಾಗಿತ್ತು. ಇಂದು ನಾನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ, ರೈಫ್ ಇನ್‌ಷೂರಿಂಗ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನವರು ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಒಂದುಕೊಂಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಣವನ್ನು ನಾವು ಬರುವ ಏಪ್ರಿಲ್ ಒಂದನೆಯ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೆಂಬದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಅದಷ್ಟು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ, ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಹಣವನ್ನು ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಅದ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಮಯ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಉದ್ದವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಎರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಸಮಂಜಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಸ್ತರಣಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇರಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಬಾಲ್ಕ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಜಿರಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಾಮರಸ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ 8—10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯಾವುದೋ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನಾದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಒಬ್ಬ ಅಫೀಸರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ, ಕಂಟ್ರೋಲಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡದೆ ಎರಡು ಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಸೇರಿ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವಂಥಾ ತತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ತಾಲ್ಲೂಕುಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಿಯು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆನುಸರವಾಗಿ ಚೀಫ್ ಎಗ್ಜಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಅಫೀಸರು ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ ಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಸಹಕಾರ ಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗ. ಈಗಾಗಲೇ ನಾನಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಾವು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಒಂದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಎರಡು ಖಾತೆಗಳು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಖಾತೆಗಳು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಪರೂಪವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಖಾತೆ ಮೇಲೆ ಇರಬೇಕು ಒಂದು ಖಾತೆ ಕೆಳಗೆ ಇರಬೇಕು ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಎಷ್ಟಿರಬೇಕು, ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ಚಲಾಯಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಘರ್ಷಣೆ ನಡೆದು, ಈಗ ಆ ಘರ್ಷಣೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಇರಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಮರಸ್ಯ ಉಂಟಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಇದೆ, ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಂದು ರಾಜ್ಯದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸರ್ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಘರ್ಷಣೆ ಬಂದರೆ, ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾದರೆ ಅದನ್ನು ಅವರು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಡೆವಲಪ್ ಮೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎರಡು ಖಾತೆಗಳ ಮೇಲೂ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ)

ಮಾಡತಕ್ಕ ಸೂಪರ್‌ವೈಜ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಹಿಂದೆ ಎದುರಿ ಸಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ತೊಡಕುಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಸಹಕಾರ ಖಾತೆಯು ಬಹಳವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎ.ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಈ ರೀತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಸಹಕಾರ ಖಾತೆಯು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತರಪೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ತರಪೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದ ಕ್ಲೋಸ್ಟರ್ ತರಪೇತಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಎರಡರೂ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದು ತರ ಪೇತಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾದರೂ ತೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ಆಗತಕ್ಕ ಇದೆ.

ಇನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಾಗುತ್ತಿ ದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಗುಂಪು ರಾಜಕೀಯ, ಈ ತರಹದ ಯಾವುದಾದರೂ ರೋಗ ಇರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ, ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ತರಪೇತಿ ಮತ್ತು ಅನುಭವ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು ಕಾರಣ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಯಾರೂ ಮರೆಲು ಬಾರದು. ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರಿ ಖಾತೆಯ ಮೇಲೆ ಫುನುಫುನು ಅಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅದಳಿತದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಪಾತಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ ಅಥವಾ ರೈತ್ಯ ಪತ್ರಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕಳೆದ ಸಲ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ದ್ದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಒಂದು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವುದೇ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷೇಪಣೆ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಅಲ್ಲಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಅದನ್ನು ತನಿಖೆಮಾಡಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರ ಮೇಲೆ ಮುಂದಿನಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈ ಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಿಟ್ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. 1962ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ 93.7 ಪರ್ಸೆಂಟು 1963ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ 97.4 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮತ್ತು 1864ನೇ 99.1 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಿಟ್ ಆಗಿದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿಯ ಯಾವುದೇ ದೋಷ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ದೋಷ ಇರಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಅದೇನೆಂದರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಕಾಯಿದೆ ಮತ್ತು ಬೈರಾಗಳು ಇವೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾದಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘದಲ್ಲೂ ಫುನು ಕೈಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದೋಷಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬಹುದೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕನ್‌ಸೂಮರ್ಸ್ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಕಳೆದ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮವಾದ ಕೆಲಸ ವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಕಾಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ಸ್ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಲೋಪವಾಗು ತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೆರದೊಂದಂತಹ ಅಹಾರದ ವಿಷಮ ಪರಿ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಮುಂದೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಮೀರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಕ್ಕನ್ನು ನಾವು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದರಿ ಬಹುಶಃ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಯಿಲ್ಲ. ಆ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಫುನು ಇಂದಿನ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಸದಸ್ಯರು ಈ ಎರಡೂ ಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಕೆ. ಕಂಬ್ಲಿ.—ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ, ಸವಿದರದಿಂದ ಕಂಟಿ, ರಂಟಿ, ಮುಂತಾದ ಉಪ ಕರಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಎಲ್ಲೆಯಾದರೂ ಈ ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂತ ಒಂದು ಸ್ಕ್ರೀಮು ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಅವರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದ ಮೇಲೆ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಹೊತೆಗೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಡಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಜಯಂತಿ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮುಂತಾದ ಹತ್ತಿ ಬೀಜಗಳಿವೆ. ಪುನಃಪುನಃ ಹೊಸದನ್ನು ಎವಾರಲ್ಸ್ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಮ್ಮ ಖಾತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಯಾವುದಾದರೂ ಹೊಸ ಬೀಜ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾದರೆ 10 ವರ್ಷವಾಗುತ್ತೆ, ಎವಾರಲ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಕೆಲವು ಮಾಡಿ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ನಟಿವರು ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ. ಅವರ ಖಾತೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ, ರೂರಲ್ ವಾಟರ್ ಸ್ಕೀಮು ಮತ್ತು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿ ಸ್ಕೀಮು, ಎರಡೂ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದುವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಭರವಸೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಡೆ.—ಹಿಂದಿನ 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಕಾರ್ಯ ಆಗಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆತಾನೆ 1 ಕೋಟಿ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮಂಜೂರಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಏಳು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೇಳಿದ್ದೆವು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿದ ಸ್ಕೀಮು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಬಹುಶಃ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ರೋಕರ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ವರುಗಳಲ್ಲಿ 50 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜನರು ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಇತ್ತು. ಈಗ 10 ರಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು—ಅದರಲ್ಲಿ 5 ರಷ್ಟು ಜನರು, ಬಾಕಿ 5 ರಷ್ಟು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೊಡಬೇಕು. ಡಿಫಿಕಲ್ಟ ಎರಿಯಾ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು 5ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಬೇಕು ಅಂತ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಎರಡನೆಯ ದಾಗಿ, ನ್ಯಾಶನಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು 50 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಬಾಕಿದನ್ನು ನಾವು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪಂಚಾಯಿತಿಯವರು ಒಟ್ಟು ಎಸ್ಕಿಮೇಟೆಡ್ ಕಾನ್ಸಿನ್ಯು 25 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕಳೆದ 5-6 ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರಕಾರ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯವರು 25 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಇನ್ನು ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ಇದನ್ನು ಕೂಡ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಇನ್ನು 2 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಭವಣಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಹಳ್ಳಿ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲದಾಗಲಿ ಎಂದು ಆಸೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ (ಧಾರವಾಡ).—ಧಾರವಾಡ ಅಗ್ನಿಕಲ್ಪರ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ತರ ಅಗ್ನಿಕಲ್ಪರ್ ಫಾರಮುಗಳಲ್ಲಿ 15 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಂಥ ಕಂಟಿಂಜನ್ಸಿ ಸ್ಟಾಫು ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಧೋರಣೆ ವಹಿಸುವಿರಿ ? ಅವರು 20 ವರ್ಷ ಕಾಲ ಒಂದೇಸಮನೆ ದುಡಿದಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರ ಚೀವಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ.

ಎರಡನೆಯದು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ 4 ಸಾವಿರ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು 2 ಸಾವಿರ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ನಾದುರಸ್ತಿನಲ್ಲವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡು ಸಾವಿರ ನಾದುರಸ್ತು ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ನಾದುರಸ್ತು ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳೆಷ್ಟು ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಈ ಕಂಟಿಂಜನ್ಸಿ ಫಂಡಿನಿಂದ ಮೆಂಟೇನೇ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಕೆಲವರು, ತಮ್ಮನ್ನು ಪರ್ಮನೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದು ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಎರಡನೆಯದು, ನಮ್ಮ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ 15 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವುವು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 20 ವರ್ಕಿಂಗ್ ಆರ್ಡರಿನಲ್ಲವೆ ; 7 ನಿಕ್ ಲಿಸ್ತಿನಲ್ಲವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾರಾಯಿ ಹಿರಾಚಂದಶಾ.—ರೋಗ ಬಂದಮೇಲೆ ಔಷಧ ಕೊಡುವುದು ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಇದಕ್ಕೆ ಸೆಂಟರಿನವರು ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೆ, ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ? ಬೆಳೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಸಂತೋಷವೆ ಬಹಳ ಆಗತ್ಯ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರ ಫಲತಾಂಶವನ್ನು ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಬಜಾರ್‌ನ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಸಸಿ ಇರುವಾಗಲೇ ಗಿಡಗಳು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋದುವು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೀರ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಪೆನ್ಸಿ ಸೈಡುಗಳಿಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೆ ಎಂದು ಅವರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ತೋದ ವರ್ಷ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಟನ್ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಫ್ರಿಯಾಗಿ ತರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ನಾನು ಈಗತಾನೆ ಹೇಳಿದೆ: ಜನ ಹಿಗ್ಗಿದರೆ ಜಮೀನೂ ಹಿಗ್ಗುತ್ತದೆಂದು. ರೈತರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ತಾವು ಅವರಿಗೆ ಜಪಾನಿನಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆರೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಇಂಥಿಂಥ ರೀಟಿಗೆ ಇಂಥಿಂಥ ಫಸಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರವೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಈ ಉದ್ದೇಶದ ಮೇರೆ ಈ ಸಾರಿ ಆಹಾರದ ದರಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸುಬ್ಬಯ್ಯನಾಯಕ್ (ಸೊಳ್ಳೆ).—ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಜಯಪ್ರದವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ನೀತಿರೂಪಗಳ ದೃಷ್ಟಿ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ, ಈ ಹೊಸ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಕಾರ್ಡಿನಿಗಳನ್ನು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ನೀತಿ ರೂಪಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಜಯಪ್ರದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಟು ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ನಮ್ಮ ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೆ ಎರಡನೆ ನಂಬರ್ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಸ್ಕೀಮನ್ನು ನಾವು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು, ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. 12 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಷೇರು ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಇನ್ನಿತರ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಟ್ರೇನಿಂಗಿಗಾಗಿ ಕೊಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರದವರು ಒಂದು ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಾವು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿವೆಯೋ ಅವನ್ನು ಪ್ರಯಾರಿಟಿ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ಅಂತಹ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಇದೆ. ಎರಡನೇದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಕಾರ್ಡಿನಿಗಳಿಗಿರುವೆಯೋ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ ಹಾಗೂ ಟ್ರೈಬುಗಳಿಗಾಗಿ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಆದಷ್ಟು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈಗ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಮಾಡಿದರೆ ಈಗಿನ ಪ್ಯಾಟರ್ನ್ ಪ್ರಕಾರ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸ್ಕೀಮು ಪ್ರಕಾರ ಸಹಾಯಗಳೂ ಸಿಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟುಗಳ ಮೂಲಕ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣಗಳು ಬೇಕೋ ಅವನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

6-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡ (ರಾಮನಗರಂ).—ಸರಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕ ರೈತರು ಯಾರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಉಪಯೋಗ ಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಶೇಕಡಾ 5 ಅಥವಾ ಹತ್ತರಷ್ಟು ರೈತರುಗಳು ಸುಧಾರಿಸಿದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಸುಧಾರಿತ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಸರಕಾರ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಶೇಕಡಾ ಐದರಷ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ಟಾಟಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್ ಇದೆ. ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಒಂದು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಈಗ ಉತ್ತಮವಾದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವವರು ಭತ್ತದ ಬೀಜಗಳನ್ನು 60-61ರಲ್ಲಿ 18.5ರಷ್ಟು ರೈತರು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. 61-62ರಲ್ಲಿ 64.1ರಷ್ಟು ಜನರು 62-63ರಲ್ಲಿ 70.35ರಷ್ಟು ಜನರು, ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ರಾಗಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು 60-61ರಲ್ಲಿ 12.28ರಷ್ಟು ಜನರು, 61-62ರಲ್ಲಿ 44.1ರಷ್ಟು ಜನರು 62-63ರಲ್ಲಿ 60.16ರಷ್ಟು ಜನರು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೋಳ 60-61ರಲ್ಲಿ 17.89ರಷ್ಟು ಜನರು, 61-62ರಲ್ಲಿ 42.00, 62-63ರಲ್ಲಿ 42.97ರಷ್ಟು ಜನರು ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಮಂಗಳೂರು ಬಂದರು ಮಾಡುವಾಗ ಅಲ್ಲಿರುವ ಜನರು ಮನೆ ಕೆಳೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ವಸತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಈಗಲೇ ಅವರನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದರೆ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗ ಮಾನ್‌ಸೂನ್ ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇವರನ್ನು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಅರೇಬ್ ಇರಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿನ ಜನಕ್ಕೆ ಡ್ರಡ್‌ಜರ್ ಮೆಷಿನರಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಪುನರ್ವಸತಿ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲೇ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಡ್ರಾಡ್‌ಜರು ಮುಷಿನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಏಳೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಫಾರಿನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜು ಕೂಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಲಿಂಗೇಗೌಡ (ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ).—ಎನ್ನಿಮೇಟ್ಟು ಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೂ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರುಗಳೂ ದೇಶದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ಆಯಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ತಕ್ಕ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು, ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕಾಲದಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ತಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣಸಿಂಗ್ (ಜಗಳೂರು).—ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವಿಸ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ಸ್ ಗಳೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪಂಚಾಯತಿಗಳವರು ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಇರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಗ್ರೂಪ್ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೈದು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ? ನಾವು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವುದು ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದು ದೃಢವಾಗಿದ್ದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಇರಬೇಕು. ಎರಡು ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿ ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ತಾಲ್ಲೂಕು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆಫೀಸರ ಮುಖಾಂತರ ಡೈರಿ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್, ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಹಾಗೂ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್‌ಗಳ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಅವರನ್ನು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹೋಗಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಸಹಕಾರ ಶಾಖೆಗೆ ಹೋಗಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಸ್ವಲ್ಪ ಇದರೊಳಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಒಂದು ಕನ್‌ಪ್ಯೂಷನ್ನು ಇತ್ತು. ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್‌ಗಳು ಕೋಆಪರೇಷನ್ನು ಇಲಾಖೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಒಳಗೇ ಉಳಿದಿತ್ತು. ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಇವರೊಡನೆ ಸಲಹೆ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕಳೆದ ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದು ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ರಾ ಮೆಟೀರಿಯಲ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರೊಡನೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಮಾರ್ಗ ದರ್ಶನ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sri S. S. KOLKE BAIL (Coondapoor).—I have received a telegram from Thanneerbhavi saying that the fishermen have been asked to go out of the lands within 24 hours. It is difficult for them to go out and settle somewhere else. Will the Government be pleased to consider their case and give them at least 3 months' time ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ತಜ್ಞರು ಬಾವಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜನಗಳ ವಸತಿ ಬಗ್ಗೆ ನಾಳೆ ಇಲ್ಲಂದ ಮುರಾ ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಇವರನ್ನು ಇರುವ ಸ್ಥಳದಿಂದ ತೆಗೆಯಬಾರದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದ ಹಾಗೆ ನೋಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಚಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ರೈತರುಗಳಿಗೆ ನೇಗಿಲು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ವ್ಯವಸಾಯದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ರೈತನಿಗೆ ಮನೆ ಇಲ್ಲವಿದ್ದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಎಂ. ಆರ್. ಪಿ. ರೈಸನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೀರಿ. ನಾನು ತಿಳಿದಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲ ರೈತರಿಗೂ ವ್ಯವಸಾಯ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಹಂಚಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಸಚಿವರು ಯಾವ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಹಂಚಲು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಾವ ಯಾವ ಕ್ರಮ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಸಾ-ಮಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಮರ ಮುಟ್ಟು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ನಾವು ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ನಂದಿ, ಹೊನ್ನೆ, ಟೀಕ್ ರಿಜರ್ವ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್‌ನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಎಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ತೇಗಿನ ಮರ ಹಾಗೂ ಇತರ ಮರಮುಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಎರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನವರು ಮರಮುಟ್ಟು ಬೇಕಾದರೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಸಾ-ಮಿಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಮಾದೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಸುಮಾರು 500 ರಿಂದ 1000 ವರೆಗೆ ಇವೆ. ಅವುಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಅನಿ ಸ್ಟಂಟ್ ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಎರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ದೊಡ್ಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಅನಿ ಸ್ಟಂಟ್ ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಅನಿ ಸ್ಟಂಟ್ ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ಸ್ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೀ-ಆರ್ಗನೈಜ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಬಂದುರುವುದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಕಾರ್ಯ ಗತ ಮಾಡಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಡಿವಿಜನ್‌ಗೆ ಒಬ್ಬ ಜಾಯಿಂಟ್ ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಇರಬೇಕು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಆಡಳಿತ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ಒಂದು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಇಬ್ಬರು ಅನಿ ಸ್ಟಂಟ್ ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಹಾಕಬೇಕು, ಅಲ್ಲದೆ ಕೇಂದ್ರ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಜಾಯಿಂಟ್ ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಇದ್ದು ಅವರ ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್‌ಟರಿ ಸ್ಟೆಪ್ರೈಜ್ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ನಮ್ಮ ಬಾಗದಲ್ಲಿ ಬುರುಡು ಸಮಾಜದವರು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಗೆಳೆತಂದು ತಟ್ಟೆಬುಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಮ್ಮ ಬಾಗದಲ್ಲಿ ಪೇಷರ್ ಮಿರ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕಾಗದ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಬಾಂಬೂ ಮೀಸಲಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬದಲಿಗೆ ಬಂಬೂ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಅವರ ಕಸುಬು ಬಂದಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಬುರುಡರ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಬೊಂಬೂ ಸಲುವಾಗಿ ರಿಜರ್ವ್ ಮಾಡಿ ಇಡಬೇಕು ಎಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಇಷ್ಟು ಸಾವಿರ ಟನ್ನು ಬೊಂಬನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಕಸುಬು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಿಜರ್ವ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಳೆ ಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೊಂಬನ್ನು ಕಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಿಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕಾಡಿನಿಂದ ಬೊಂಬು ಕಡಿದು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಬಿಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಚಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದು ಡಿಪೋ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಜಿಲ್ಲಾ ಡಿಪೋಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತರಲು ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ನೇಗಿಲು ಕುಂಟೆಗಳಿಗಾಗಿ ಮರಮುಟ್ಟು ಒದಗಿಸಲು ಪಂಚಾಯತಿ ಮೂಲಕ ನಿಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ಇದು ಹತ್ತನೇ ಸಲ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನೀವು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಏನಾದರೂ ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಶನ್ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಈಗ ಕೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಯ್ಯ.—ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡ.—ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ಚ್ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಏನಾದರೂ ಹೊಸ ವಿಷಯ ಕಂಡು ಹಿಡಿದರೆ ಅದು ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಹರಸುವಂತೆ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥಾನ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ರಿಸರ್ಚ್ ವರ್ಕ್ ಫಲಕಾರಿಯಾಗದೇಕೆಂದು ಅದು ಹರಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇಲಾಖೆಯವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಇದು ಒಳ್ಳೇ ಸಲಹೆ. ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹೊಸದಾಗಿ ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಗೋಧಿ ಬೀಜದ ಯಿಲ್ಲ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರ ತಕರಾರುಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿ ಹೊಸ ಗೋಧಿ ಬೀಜ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರೇನು?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಅದರ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

MR. SPEAKER.—I will now put the demands to the Vote of the House.

The question is: "that the respective sums not exceeding the amounts shown in the list of demands circulated to the members be granted to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending with 31st day of March 1966 in respect of demands numbers 20, 21, 23, 25, 38, 39, and 51.

The motion was adopted.

As directed by the Speaker the motion for demands for grants which were adopted by the House are reproduced below:—

DEMAND No. 20.—AGRICULTURE, HORTICULTURE AND FISHERIES.

31. Agriculture.

"That a sum not exceeding Rs. 4,86,08,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1966, in respect of 'Agriculture'."

DEMANDS No. 21.—RURAL DEVELOPMENT.

32. Rural Development.

"That a sum not exceeding Rs. 44,72,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1966, in respect of 'Rural Development'."

DEMAND No. 23.—CO-OPERATION

34. *Co-operation.*

“That a sum not exceeding Rs. 1,18,78,700 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1966, in respect of ‘Co-operation’.”

DEMAND No. 25.—COMMUNITY DEVELOPMENT, ETC.,

37. *Community Development Projects, National Extension Service and Local Development works.*

“That a sum not exceeding Rs. 4,32,23,200 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1966, in respect of ‘Community Development Projects, National Extension Service and local development works’.”

DEMAND No. 38.—FOREST.

70. *Forest.*

“That a sum not exceeding Rs. 5,64,78,200 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1966, in respect of ‘Forest’.”

DEMAND No. 39.—MISCELLANEOUS.

71. *Miscellaneous.*

“That a sum not exceeding Rs. 3,87,17,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1966, in respect of ‘Miscellaneous’.”

DEMAND No. 51.—CAPITAL OUTLAY ON FOREST ACCOUNT.

119. *Capital Outlay on Forests.*

“That a sum not exceeding Rs. 11,50,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1966, in respect of ‘Capital Outlay on Forest’.”

26TH MARCH 1965

107 b

Mr. **SPEAKER**.—Copies of the List of Business for tomorrow have been put in the respective pigeon-holes:

The House will now stand adjourned to re-assemble tomorrow at 8-30 A. M.

The House adjourned at Forty-seven Minutes past Six of the Clock to meet again at Thirty Minutes Past Eight of Clock on Saturday, the 27th March 1965.
